

**ΕΣΠΑ-ΕΕΠΑ**

**Κοινή γνωμοδότηση 4/2022  
σχετικά με την πρόταση  
κανονισμού του Ευρωπαϊκού  
Κοινοβουλίου και του  
Συμβουλίου για τη θέσπιση  
κανόνων με σκοπό την  
πρόληψη και την  
καταπολέμηση της  
σεξουαλικής κακοποίησης  
παιδιών**

**Εκδόθηκε στις 28 Ιουλίου  
2022**

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ιστορικό.....	7
2. Πεδίο εφαρμογής της γνωμοδότησης .....	9
3. Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τα δικαιώματα απορρήτου των επικοινωνιών και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα .....	9
4. Ειδικές παρατηρήσεις.....	13
4.1 Σχέση με την υφιστάμενη νομοθεσία.....	13
4.1.1 Σχέση με τον ΓΚΠΔ και την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες .....	13
4.1.2 Σχέση με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1232 και αντίκτυπος στον οικειοθελή εντοπισμό διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.....	14
4.2 Νομική βάση στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ.....	14
4.3 Υποχρεώσεις εκτίμησης και μετριάσμου του κινδύνου.....	15
4.4 Προϋποθέσεις για την έκδοση εντολών εντοπισμού .....	17
4.5 Ανάλυση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των προβλεπόμενων μέτρων .....	18
4.5.1 Αποτελεσματικότητα του εντοπισμού .....	20
4.5.2 Το λιγότερο παρεμβατικό μέτρο .....	21
4.5.3 Αναλογικότητα υπό στενή έννοια.....	22
4.5.4 Εντοπισμός γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.....	24
4.5.5 Εντοπισμός προηγουμένως άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών...24	
4.5.6 Εντοπισμός της άγρας παιδιών [«προσεταρισμός» («grooming»)] .....	26
4.5.7 Συμπέρασμα σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των προβλεπόμενων μέτρων .....	27
4.6 Υποχρεώσεις αναφοράς.....	27
4.7 Υποχρεώσεις αφαίρεσης και αποκλεισμού.....	27
4.8 Σχετικές τεχνολογίες και διασφαλίσεις.....	28
4.8.1 Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού .....	28
4.8.2 Αξιοπιστία των τεχνολογιών .....	29
4.8.3 Σάρωση ακουστικών επικοινωνιών.....	30
4.8.4 Επαλήθευση της ηλικίας.....	31
4.9 Διατήρηση των πληροφοριών.....	31

4.10	Επιπτώσεις στην κρυπτογράφηση .....	32
4.11	Εποπτεία, επιβολή του νόμου και συνεργασία.....	34
4.11.1	Ο ρόλος των εθνικών εποπτικών αρχών στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ.....	34
4.11.2	Ο ρόλος του ΕΣΠΔ .....	35
4.11.3	Ρόλος του Κέντρου της ΕΕ σχετικά με τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών.....	36
4.11.4	Ο ρόλος της Ευρωπόλ.....	39
5.	Συμπέρασμα .....	43

## Συνοπτική παρουσίαση

Στις 11 Μαΐου 2022 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

Η πρόταση επιβάλλει ειδικές υποχρεώσεις στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών και άλλων υπηρεσιών όσον αφορά τον εντοπισμό, την αναφορά, την αφαίρεση και τον αποκλεισμό γνωστού και νέου υλικού διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, καθώς και της άγρας παιδιών. Η πρόταση προβλέπει επίσης τη σύσταση ενός νέου, αποκεντρωμένου οργανισμού της ΕΕ («Κέντρο της ΕΕ») και ενός δικτύου εθνικών συντονιστικών αρχών για θέματα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού. Όπως αναγνωρίζεται στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης, τα μέτρα που περιέχονται στην πρόταση θα επηρεάσουν την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των χρηστών των επίμαχων υπηρεσιών.

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών είναι ιδιαίτερα σοβαρό και ειδικό έγκλημα και ο στόχος της εξασφάλισης αποτελεσματικής δράσης για την καταπολέμησή της αποτελεί στόχο γενικού συμφέροντος τον οποίο αναγνωρίζει η Ένωση για την προάσπιση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των θυμάτων. Ταυτόχρονα, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν ότι τυχόν περιορισμοί των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αυτοί που προβλέπονται στην πρόταση, πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ τονίζουν ότι η πρόταση εγείρει σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά την αναλογικότητα της προβλεπόμενης παρέμβασης και των περιορισμών στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι οι διαδικαστικές εγγυήσεις δεν μπορούν ποτέ να αντικαταστήσουν πλήρως τις ουσιαστικές εγγυήσεις. Ένα σύνθετο σύστημα κλιμάκωσης από την εκτίμηση κινδύνου και τα μέτρα μετριασμού του κινδύνου μέχρι την έκδοση εντολής εντοπισμού δεν μπορεί να αντικαταστήσει την απαιτούμενη σαφήνεια των ουσιαστικών υποχρεώσεων.

Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η πρόταση στερείται σαφήνειας όσον αφορά βασικά στοιχεία, όπως η έννοια του «σημαντικού κινδύνου». Επιπλέον, οι οντότητες που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή των εν λόγω εγγυήσεων, από τους ιδιωτικούς φορείς μέχρι τις διοικητικές και/ή τις δικαστικές αρχές, διαθέτουν ευρύτατο περιθώριο εκτίμησης, γεγονός που οδηγεί σε ανασφάλεια δικαίου σε ό,τι αφορά τον τρόπο εξισορρόπησης των διακυβευόμενων δικαιωμάτων σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ τονίζουν ότι ο νομοθέτης, όταν επιτρέπει ιδιαίτερα σοβαρές παρεμβάσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα, πρέπει να παρέχει νομική σαφήνεια σχετικά με το πότε και πού επιτρέπονται παρεμβάσεις. Μολονότι αναγνωρίζουν ότι η νομοθεσία δεν μπορεί να είναι υπερβολικά περιοριστική και πρέπει να αφήνει κάποια ευελιξία στην πρακτική εφαρμογή της, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η πρόταση αφήνει υπερβολικά περιθώρια δυνητικής κατάχρησης λόγω της απουσίας σαφών ουσιαστικών κανόνων.

Όσον αφορά την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των προβλεπόμενων μέτρων εντοπισμού, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν ιδιαίτερη ανησυχία σχετικά με τα μέτρα που προβλέπονται για τον εντοπισμό άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών [«προσεταρισμός» («grooming»)] σε υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών. Λόγω της παρεμβατικότητας τέτοιου είδους τεχνολογιών, της πιθανολογικής φύσης τους και των ποσοστών σφάλματος που συνδέονται με αυτές, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η παρέμβαση που απορρέει από τα

εν λόγω μέτρα υπερβαίνει το αναγκαίο και αναλογικό μέτρο. Επιπλέον, μέτρα τα οποία επιτρέπουν στις δημόσιες αρχές να έχουν γενικευμένη πρόσβαση στο περιεχόμενο μιας επικοινωνίας με σκοπό να εντοπίσουν άγρα παιδιών είναι πιθανότερο να θίξουν το βασικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Ως εκ τούτου, οι σχετικές διατάξεις που αφορούν τον προσεταιρισμό θα πρέπει να αφαιρεθούν από την πρόταση. Επιπλέον, η πρόταση δεν αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής της τη σάρωση ακουστικής επικοινωνίας. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ πιστεύουν ότι η σάρωση ακουστικής επικοινωνίας είναι ιδιαίτερα παρεμβατική και, ως εκ τούτου, πρέπει να παραμείνει εκτός του πεδίου των υποχρεώσεων εντοπισμού που ορίζονται στον προτεινόμενο κανονισμό, όσον αφορά τόσο τα φωνητικά μηνύματα όσο και τη ζωντανή επικοινωνία.

Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν επίσης αμφιβολίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα των μέτρων αποκλεισμού και θεωρούν ότι θα ήταν δυσανάλογο να απαιτείται οι πάροχοι διαδικτυακών υπηρεσιών να αποκρυπτογραφούν διαδικτυακές επικοινωνίες προκειμένου να αποκλείσουν εκείνες που αφορούν υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι οι τεχνολογίες κρυπτογράφησης συμβάλλουν με θεμελιώδη τρόπο στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και του απορρήτου των επικοινωνιών, στην ελευθερία της έκφρασης, καθώς και στην καινοτομία και την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας, η οποία βασιζέται στο υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης και σιγουριάς που παρέχουν οι εν λόγω τεχνολογίες. Η αιτιολογική σκέψη 26 της πρότασης θέτει ως προϋπόθεση ότι η επιλογή όχι μόνο των τεχνολογιών εντοπισμού, αλλά και των τεχνικών μέτρων για την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών, όπως η κρυπτογράφηση, πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του προτεινόμενου κανονισμού, πρέπει δηλαδή να επιτρέπει τον εντοπισμό. Αυτό υποστηρίζει το νόημα που απορρέει από το άρθρο 8 παράγραφος 3 και το άρθρο 10 παράγραφος 2 της πρότασης ότι ο πάροχος δεν μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση εντολής εντοπισμού λόγω τεχνικής αδυναμίας. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι θα πρέπει να υπάρχει καλύτερη ισορροπία μεταξύ των κοινωνικών αναγκών να υπάρχουν ασφαιείς και ιδιωτικοί δίαυλοι επικοινωνίας και να καταπολεμείται η κατάχρησή τους. Θα πρέπει να αναφέρεται ρητά στην πρόταση ότι καμία διάταξη του προτεινόμενου κανονισμού δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως απαγόρευση ή αποδυνάμωση της κρυπτογράφησης.

Μολονότι το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν την ικανοποίησή τους για τη δήλωση στην πρόταση ότι δεν θίγονται οι εξουσίες και οι αρμοδιότητες των αρχών προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ είναι της άποψης ότι η σχέση μεταξύ των καθηκόντων των συντονιστικών αρχών και των καθηκόντων των αρχών προστασίας δεδομένων θα πρέπει, παρ' όλα αυτά, να ρυθμίζεται καλύτερα. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκτιμούν τον ρόλο που ανατίθεται στο ΕΣΠΔ με την πρόταση, στην οποία προβλέπεται η απαίτηση συμμετοχής του ΕΣΠΔ στην πρακτική εφαρμογή της πρότασης, και ειδικότερα η ανάγκη να γνωμοδοτεί σχετικά με τις τεχνολογίες που θα καθιστά διαθέσιμες το Κέντρο της ΕΕ για την εκτέλεση εντολών εντοπισμού. Θα πρέπει, ωστόσο, να αποσαφηνιστεί ο σκοπός τον οποίο θα εξυπηρετούσε η γνωμοδότηση στη διαδικασία και ο τρόπος με τον οποίο θα ενεργεί το Κέντρο της ΕΕ αφού λάβει τη γνωμοδότηση του ΕΣΠΔ.

Τέλος, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ σημειώνουν ότι η πρόταση προβλέπει στενή συνεργασία μεταξύ του Κέντρου της ΕΕ και της Ευρωπόλ, η οποία θα πρέπει να παρέχει αμοιβαία «την πληρέστερη δυνατή πρόσβαση στα σχετικά συστήματα πληροφοριών». Ενώ το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υποστηρίζουν, καταρχήν, τη συνεργασία μεταξύ των δύο οργανισμών, δεδομένου ότι το Κέντρο της ΕΕ δεν είναι αρχή επιβολής του νόμου, διατυπώνουν ωστόσο αρκετές συστάσεις για τη βελτίωση των σχετικών διατάξεων, μεταξύ άλλων ότι η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ του Κέντρου της ΕΕ και της Ευρωπόλ πρέπει να πραγματοποιείται μόνο κατά περίπτωση, κατόπιν δεόντως αξιολογημένου αιτήματος, μέσω ενός εργαλείου ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών, όπως το δίκτυο SIENA.

## Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων και ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Έχοντας υπόψη το άρθρο 42 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ («ΕUDPR»)<sup>1</sup>,

Έχοντας υπόψη τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και ιδίως το παράρτημα XI και το πρωτόκολλο 37 αυτής, όπως τροποποιήθηκαν με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 154/2018 της 6ης Ιουλίου 2018<sup>2</sup>,

Έχοντας υπόψη το αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για κοινή γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων και του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, της 12 Μαΐου 2022, σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών<sup>3</sup>,

### ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

## 1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Στις 11 Μαΐου 2022 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή («Επιτροπή») δημοσίευσε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών («πρόταση» ή «προτεινόμενος κανονισμός»)<sup>4</sup>.
2. Η πρόταση εκδόθηκε μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1232 περί προσωρινής παρεκκλίσεως από ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2002/58/ΕΚ όσον αφορά τη χρήση τεχνολογιών από παρόχους υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών για την επεξεργασία προσωπικών και άλλων δεδομένων, προς καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο («προσωρινός κανονισμός»)<sup>5</sup>. Ο προσωρινός κανονισμός δεν απαιτεί από τους σχετικούς παρόχους υπηρεσιών να εφαρμόσουν μέτρα για τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης

---

<sup>1</sup> ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39.

<sup>2</sup> Οι αναφορές στα «κράτη μέλη» στο παρόν έγγραφο θα πρέπει να νοούνται ως αναφορές στα «κράτη μέλη του ΕΟΧ».

<sup>3</sup> Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, COM(2022) 209 final.

<sup>4</sup> Ο.π.

<sup>5</sup> Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1232 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2021, περί προσωρινής παρεκκλίσεως από ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2002/58/ΕΚ όσον αφορά τη χρήση τεχνολογιών από παρόχους υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών για την επεξεργασία προσωπικών και άλλων δεδομένων, προς καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο (ΕΕ [2021] L 274/41).

παιδιών (π.χ. φωτογραφιών, βίντεο κ.λπ.) ή για τον εντοπισμό άγρας παιδιών [(γνωστή και ως «προσεταιρισμός» («grooming»)] στις υπηρεσίες τους, αλλά τους επιτρέπει να το πράττουν σε εθελοντική βάση, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό<sup>6</sup>.

3. Η πρόταση αποτελείται από δύο κύρια δομικά στοιχεία. Πρώτον, επιβάλλει στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών και άλλων υπηρεσιών ειδικές υποχρεώσεις όσον αφορά τον εντοπισμό, την αναφορά, την αφαίρεση και τον αποκλεισμό γνωστού και νέου υλικού διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, καθώς και της άγρας παιδιών. Δεύτερον, η πρόταση προβλέπει τη σύσταση ενός νέου, αποκεντρωμένου οργανισμού της ΕΕ («Κέντρο της ΕΕ κατά της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» ή «Κέντρο της ΕΕ») και ενός δικτύου εθνικών συντονιστικών αρχών για θέματα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού<sup>7</sup>.
4. Όπως αναγνωρίζεται στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης, τα μέτρα που περιέχονται στην πρόταση θα επηρεάσουν την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των χρηστών των επίμαχων υπηρεσιών. Στα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα θεμελιώδη δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής (συμπεριλαμβανομένου του απορρήτου των επικοινωνιών, στο πλαίσιο του ευρύτερου δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής), της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης<sup>8</sup>.
5. Επιπλέον, τα εν λόγω προτεινόμενα μέτρα έχουν ως στόχο να αξιοποιήσουν και, έως έναν βαθμό, να συμπληρώσουν την υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής. Στο πλαίσιο αυτό, η αιτιολογική έκθεση επισημαίνει ότι:

«Η πρόταση βασίζεται στον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ). Στην πράξη, οι πάροχοι τείνουν να επικαλούνται διάφορους λόγους επεξεργασίας που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι εγγενής στον οικειοθελή εντοπισμό και την αναφορά της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Η πρόταση θεσπίζει σύστημα στοχευμένων εντολών εντοπισμού και καθορίζει τις προϋποθέσεις για τον εντοπισμό, παρέχοντας μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου για τις εν λόγω ενέργειες. Όσον αφορά τις υποχρεωτικές ενέργειες εντοπισμού που περιλαμβάνουν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η πρόταση, ιδίως οι εντολές εντοπισμού που εκδίδονται βάσει αυτής, καθορίζει, ως εκ τούτου, τον λόγο για την εν λόγω επεξεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του ΓΚΠΔ, το οποίο προβλέπει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση βάσει του δικαίου της Ένωσης ή του δικαίου κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Η πρόταση καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους παρόχους που προσφέρουν υπηρεσίες διαπροσωπικών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και, ως εκ τούτου, υπόκεινται στις εθνικές διατάξεις για την εφαρμογή της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και της προτεινόμενης αναθεώρησής της που βρίσκεται επί του

---

<sup>6</sup> Βλ. επίσης ΕΕΠΔ, Opinion 7/2020 on the Proposal for temporary derogations from Directive 2002/58/EC for the purpose of combatting child sexual abuse online [Γνωμοδότηση αριθ. 7/2020 σχετικά με την πρόταση για προσωρινές παρεκκλίσεις από την οδηγία 2002/58/ΕΚ με σκοπό την καταπολέμηση της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών] (10 Νοεμβρίου 2020).

<sup>7</sup> COM(2022) 209 final, σ. 19.

<sup>8</sup> COM(2022) 209 final, σ. 15.

παρόντος υπό διαπραγμάτευση. Τα μέτρα που προβλέπονται στην πρόταση περιορίζουν από ορισμένες απόψεις το πεδίο εφαρμογής των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις σχετικές διατάξεις της εν λόγω οδηγίας, και συγκεκριμένα σε σχέση με τις δραστηριότητες που είναι απολύτως αναγκαίες για την εκτέλεση των εντολών εντοπισμού. Εν προκειμένω, η πρόταση συνεπάγεται την κατ' αναλογία εφαρμογή του άρθρου 15 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας.»<sup>9</sup>

6. Δεδομένης της σοβαρότητας των προβλεπόμενων παρεμβάσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα, η πρόταση έχει ιδιαίτερη σημασία για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, στις 12 Μαΐου 2022 η Επιτροπή αποφάσισε να διαβουλευτεί με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων («ΕΣΠΔ») και τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων («ΕΕΠΔ»), σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 2 του EUDPR.

## 2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

7. Η παρούσα κοινή γνωμοδότηση παρουσιάζει τις κοινές απόψεις του ΕΣΠΔ και του ΕΕΠΔ σχετικά με την πρόταση. Περιορίζεται στις πτυχές της πρότασης που αφορούν την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, η κοινή γνωμοδότηση επισημαίνει τους τομείς στους οποίους η πρόταση δεν διασφαλίζει επαρκή προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων ή απαιτείται περαιτέρω εναρμόνιση με το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
8. Όπως εξηγείται περαιτέρω στην παρούσα κοινή γνωμοδότηση, η πρόταση εγείρει σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των προβλεπόμενων παρεμβάσεων και περιορισμών στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, στόχος της παρούσας κοινής γνωμοδότησης δεν είναι ούτε η παροχή εξαντλητικού καταλόγου όλων των ζητημάτων προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων τα οποία εγείρει η πρόταση ούτε η υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων για τη βελτίωση της διατύπωσης της πρότασης. Αντ' αυτού, στην παρούσα κοινή γνωμοδότηση διατυπώνονται παρατηρήσεις υψηλού επιπέδου σχετικά με τα κύρια ζητήματα που εγείρει η πρόταση, όπως εντοπίστηκαν από το ΕΣΠΔ και τον ΕΕΠΔ. Ωστόσο, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ παραμένουν στη διάθεση των συννομοθετών για να τους υποβάλουν περαιτέρω παρατηρήσεις και συστάσεις κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας σχετικά με την πρόταση.

## 3. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

9. Το απόρρητο των επικοινωνιών αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του θεμελιώδους δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη των

---

<sup>9</sup> COM(2022) 209 final, σ. 5-6.



Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»)<sup>10</sup>. Επιπλέον, το άρθρο 8 του Χάρτη αναγνωρίζει το θεμελιώδες δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το δικαίωμα στο απόρρητο των επικοινωνιών και το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή κατοχυρώνονται επίσης στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΣΔΑ») και αποτελούν μέρος των κοινών συνταγματικών παραδόσεων των κρατών μελών<sup>11</sup>.

10. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν ότι τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δεν είναι απόλυτα δικαιώματα, αλλά πρέπει να εξετάζονται σε σχέση με τη λειτουργία τους στην κοινωνία<sup>12</sup>. Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών είναι ιδιαίτερα σοβαρό και ειδικό έγκλημα και ο στόχος της εξασφάλισης αποτελεσματικής δράσης για την καταπολέμησή της αποτελεί στόχο γενικού συμφέροντος τον οποίο αναγνωρίζει η Ένωση για την προάσπιση της προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των θυμάτων. Όσον αφορά την αποτελεσματική δράση για την καταπολέμηση των ποινικών αδικημάτων που διαπράττονται κατά ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ατόμων, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΔΕΕ») έχει επισημάνει ότι μπορεί να απορρέουν θετικές υποχρεώσεις από το άρθρο 7 του Χάρτη, με την απαίτηση από τις δημόσιες αρχές να λαμβάνουν νομικά μέτρα για την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, της κατοικίας και των επικοινωνιών. Τέτοιες υποχρεώσεις μπορεί επίσης να απορρέουν από τα άρθρα 3 και 4 του Χάρτη, όσον αφορά την προστασία της σωματικής και διανοητικής ακεραιότητας ενός ατόμου και την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης<sup>13</sup>.
11. Ταυτόχρονα, τυχόν περιορισμοί των κατοχυρωμένων από τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αυτοί που προβλέπονται στην πρόταση<sup>14</sup>, πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη. Κάθε μέτρο που θίγει τα δικαιώματα απορρήτου των επικοινωνιών και το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή πρέπει πρωτίστως να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων<sup>15</sup>. Το βασικό περιεχόμενο ενός δικαιώματος θίγεται όταν το δικαίωμα στερείται της ουσίας του και το άτομο δεν μπορεί να το ασκήσει<sup>16</sup>. Η επέμβαση δεν μπορεί να συνιστά, σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση θίγουσα την ίδια την υπόσταση του ως άνω κατοχυρωμένου δικαιώματος<sup>17</sup>. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και ένα θεμελιώδες δικαίωμα που δεν έχει απόλυτο χαρακτήρα, όπως το δικαίωμα στο απόρρητο

---

<sup>10</sup> Βλ. π.χ. Δήλωση του ΕΣΠΔ σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Κανονισμός ePrivacy) και τον αντίκτυπό της στην προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την ιδιωτικότητα και το απόρρητο των επικοινωνιών (25 Μαΐου 2018).

<sup>11</sup> Σχεδόν όλα τα ευρωπαϊκά συντάγματα περιλαμβάνουν το δικαίωμα προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών. Βλ. π.χ. άρθρο 15 του Συντάγματος της Ιταλικής Δημοκρατίας· άρθρο 10 του Θεμελιώδους Νόμου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας· άρθρο 22 του βελγικού Συντάγματος· και άρθρο 13 του Συντάγματος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

<sup>12</sup> Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του ΔΕΕ, υπόθεση C-311/18, Facebook Ireland και Schrems, σκέψη 172 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία. Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 4 του ΓΚΠΔ.

<sup>13</sup> ΔΕΕ, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-511/18, C-512/18 και C-520/18, La Quadrature du Net και λοιποί, σκέψεις 126-128. Βλ. ΕΕΠΔ, Opinion 7/2020 on the Proposal for temporary derogations from Directive 2002/58/EC for the purpose of combatting child sexual abuse online (10 Νοεμβρίου 2020), παράγραφος 12.

<sup>14</sup> Πρβλ. COM(2022) 209 final, σ. 14-15.

<sup>15</sup> Άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη.

<sup>16</sup> Βλ. EDPS Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data [Κατευθυντήριες γραμμές του ΕΕΠΔ για την αξιολόγηση της αναλογικότητας των μέτρων που περιορίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα] (19 Δεκεμβρίου 2019), σ. 8, διατίθενται στη διεύθυνση [https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-12-19\\_edps\\_proportionality\\_guidelines2\\_en.pdf](https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-12-19_edps_proportionality_guidelines2_en.pdf).

<sup>17</sup> ΔΕΕ, υπόθεση C-393/19, OM, σκέψη 53.

των επικοινωνιών και το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, έχει ορισμένες βασικές συνιστώσες που ενδέχεται να μην υπόκεινται σε περιορισμούς.

12. Το ΔΕΕ έχει εφαρμόσει επανειλημμένα το κριτήριο του «βασικού περιεχομένου του δικαιώματος» όσον αφορά την ιδιωτική ζωή στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Tele2 Sverige* και *Watson*, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ρύθμιση που δεν επιτρέπει τη διατήρηση του περιεχομένου της επικοινωνίας δεν μπορεί να θίξει το βασικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα<sup>18</sup>. Στην υπόθεση *Schrems*, το Δικαστήριο έκρινε ότι ρύθμιση που επιτρέπει στις δημόσιες αρχές την πρόσβαση κατά γενικευμένο τρόπο στο περιεχόμενο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών πρέπει να θεωρηθεί ότι προσβάλλει το ουσιαστικό περιεχόμενο του θεμελιώδους δικαιώματος του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, όπως αυτό κατοχυρώνεται από το άρθρο 7 του Χάρτη<sup>19</sup>. Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Digital Rights Ireland* και *Seitlinger* και λοιποί, το Δικαστήριο έκρινε ότι μολονότι η επιβαλλόμενη από την οδηγία 2006/24 διατήρηση δεδομένων συνιστούσε ιδιαίτερα σοβαρή επέμβαση στο θεμελιώδες δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και στα άλλα δικαιώματα που ορίζονται στο άρθρο 7 του Χάρτη, ωστόσο δεν μπορούσε να θίξει το περιεχόμενό τους, δεδομένου ότι η οδηγία αυτή δεν επέτρεπε να λαμβάνεται γνώση του περιεχομένου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών<sup>20</sup>. Από την εν λόγω νομολογία μπορεί να συναχθεί ότι τα μέτρα που επιτρέπουν στις δημόσιες αρχές να έχουν γενικευμένη πρόσβαση στο περιεχόμενο μιας επικοινωνίας είναι πιθανότερο να θίξουν το βασικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Τα ζητήματα αυτά είναι εξίσου συναφή και με τα μέτρα για τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών, όπως τα μέτρα που προβλέπονται στην πρόταση.
13. Επιπλέον, το ΔΕΕ έχει αποφανθεί ότι τα μέτρα ασφάλειας των δεδομένων διαδραματίζουν καίριο ρόλο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν θίγεται το ουσιαστικό περιεχόμενο του θεμελιώδους δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται στο άρθρο 8 του Χάρτη<sup>21</sup>. Στην ψηφιακή εποχή, οι τεχνικές λύσεις για να διασφαλιστεί και να προστατευτεί το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων κρυπτογράφησης, είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της απόλαυσης όλων των θεμελιωδών δικαιωμάτων<sup>22</sup>. Αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη κατά την αξιολόγηση των μέτρων για τον υποχρεωτικό εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή της άγρας παιδιών, ιδίως εάν θα είχαν ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση ή την υποβάθμιση της κρυπτογράφησης<sup>23</sup>.
14. Το άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη προβλέπει επίσης ότι κάθε περιορισμός στην άσκηση θεμελιώδους δικαιώματος που κατοχυρώνεται στον Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που

---

<sup>18</sup> ΔΕΕ, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-203/15 και C-698/15, *Tele2 Sverige* και *Watson*, σκέψη 101.

<sup>19</sup> ΔΕΕ, υπόθεση C-362/14, *Schrems*, σκέψη 94.

<sup>20</sup> ΔΕΕ, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-293/12 και C-594/12, *Digital Rights Ireland* και *Seitlinger* και λοιποί, σκέψη 39.

<sup>21</sup> Ο.π. σκέψη 40.

<sup>22</sup> Βλ. Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, *Resolution 47/16 on the promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet* [Ψήφισμα 47/16 σχετικά με την προώθηση, την προστασία και την απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο διαδίκτυο], UN Doc. A/HRC/RES/47/16 (26 Ιουλίου 2021).

<sup>23</sup> Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 25 του προσωρινού κανονισμού.

αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων<sup>24</sup>. Προκειμένου να πληροί την απαίτηση αναλογικότητας, η ρύθμιση πρέπει να προβλέπει σαφείς και ακριβείς κανόνες που να διέπουν την έκταση και την εφαρμογή των οικείων μέτρων και να επιβάλλουν έναν ελάχιστο αριθμό απαιτήσεων, έτσι ώστε τα πρόσωπα των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποτελούν αντικείμενο των μέτρων αυτών να έχουν επαρκείς εγγυήσεις δυνάμενες να προστατεύσουν αποτελεσματικά τα δεδομένα τους από κινδύνους κατάχρησης<sup>25</sup>. Η ρύθμιση αυτή πρέπει να ορίζει υπό ποιες περιστάσεις και υπό ποιες συνθήκες μπορεί να ληφθεί μέτρο το οποίο προβλέπει την επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, προκειμένου να διασφαλίζεται κατά τον τρόπο αυτόν ότι η επέμβαση θα περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο<sup>26</sup>. Όπως διευκρινίζεται από το ΔΕΕ, η ανάγκη να παρέχονται τέτοιες εγγυήσεις καθίσταται ακόμη σημαντικότερη όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία και όταν διακυβεύεται η προστασία της ειδικής αυτής κατηγορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την οποία αποτελούν τα ευαίσθητα δεδομένα<sup>27</sup>.

15. Η πρόταση περιορίζει την άσκηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 3 και στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας 2002/58/ΕΚ («οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες»)<sup>28</sup> στον βαθμό που είναι αναγκαίο για την εκτέλεση των εντολών εντοπισμού που εκδίδονται σύμφωνα με το κεφάλαιο 1 τμήμα 2 της πρότασης. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί η πρόταση όχι μόνο υπό το πρίσμα του Χάρτη και του ΓΚΠΔ, αλλά και υπό το πρίσμα των άρθρων 5 και 6 και του άρθρου 15 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

---

<sup>24</sup> Βλ. «Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit» [Εργαλειοθήκη για την εκτίμηση της αναγκαιότητας μέτρων που περιορίζουν το θεμελιώδες δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα], 11 Απριλίου 2019, διατίθεται στη διεύθυνση [https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/17-06-01\\_necessity\\_toolkit\\_final\\_en.pdf](https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/17-06-01_necessity_toolkit_final_en.pdf).

<sup>25</sup> ΔΕΕ, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-511/18, C-512/18 και C-520/18, La Quadrature du Net και λοιποί, σκέψη 132.

<sup>26</sup> Ο.π.

<sup>27</sup> Ο.π.

<sup>28</sup> Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/24/ΕΚ και την οδηγία 2009/136/ΕΚ.

## 4. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

### 4.1 Σχέση με την υφιστάμενη νομοθεσία

#### 4.1.1 Σχέση με τον ΓΚΠΔ και την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

16. Η πρόταση αναφέρει ότι δεν θίγει τους κανόνες που απορρέουν από άλλες πράξεις της Ένωσης, ιδίως από τον ΓΚΠΔ<sup>29</sup> και την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Σε αντίθεση με τον προσωρινό κανονισμό, η πρόταση δεν προβλέπει ρητή προσωρινή παρέκκλιση αλλά περιορισμό της άσκησης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 3 και στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο προσωρινός κανονισμός προβλέπει παρέκκλιση αποκλειστικά από τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 1 και όχι από το άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.
17. Η πρόταση παραπέμπει περαιτέρω στο άρθρο 15 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν νομοθετικά μέτρα για να περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 της εν λόγω οδηγίας, όταν ο περιορισμός αυτός συνιστά αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία, μεταξύ άλλων με σκοπό την πρόληψη, τη διερεύνηση, τη διαπίστωση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων. Σύμφωνα με την πρόταση, το άρθρο 15 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εφαρμόζεται κατ' αναλογία όταν η πρόταση περιορίζει την άσκηση των δικαιωμάτων και την ανάληψη των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 3 και στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.
18. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν ότι το ΔΕΕ έχει καταστήσει σαφές ότι το άρθρο 15 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά, υπό την έννοια ότι η εξαίρεση από την αρχή του απορρήτου των επικοινωνιών που επιτρέπει το άρθρο 15 παράγραφος 1 πρέπει να παραμείνει εξαίρεση και δεν πρέπει να καταστεί ο κανόνας<sup>30</sup>. Όπως περιγράφεται περαιτέρω στην παρούσα κοινή γνωμοδότηση, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η πρόταση δεν πληροί τις απαιτήσεις της (αυστηρής) αναγκαιότητας, αποτελεσματικότητας και αναλογικότητας. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, ως αποτέλεσμα της πρότασης, η παρέμβαση στο απόρρητο των επικοινωνιών μπορεί στην πραγματικότητα να καταστεί ο κανόνας αντί να παραμείνει η εξαίρεση.

---

<sup>29</sup> Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1–88).

<sup>30</sup> Απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-203/15 και C-698/15 Tele2 Sverige AB και Watson, σκέψη 89.

#### 4.1.2 Σχέση με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1232 και αντίκτυπος στον οικειοθελή εντοπισμό διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών

19. Σύμφωνα με το άρθρο 88 της πρότασης, η τελευταία θα καταργήσει τον προσωρινό κανονισμό, ο οποίος προβλέπει προσωρινή παρέκκλιση από ορισμένες διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ώστε να διευκολυνθεί η οικειοθελής χρήση τεχνολογιών από παρόχους υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών για τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών. Ως εκ τούτου, από την ημερομηνία εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού, δεν θα υπάρχει παρέκκλιση από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες που να επιτρέπει στους εν λόγω παρόχους τον οικειοθελή εντοπισμό διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.
20. Δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις εντοπισμού που εισάγονται με την πρόταση θα ισχύουν μόνο για τους αποδέκτες εντολών εντοπισμού, θα ήταν σημαντικό να καταστεί σαφές στο κείμενο του προτεινόμενου κανονισμού ότι η οικειοθελής χρήση τεχνολογιών για τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και για τον εντοπισμό άγρας παιδιών εξακολουθεί να επιτρέπεται μόνο στον βαθμό που το επιτρέπει η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ο ΓΚΠΔ. Αυτό συνεπάγεται, για παράδειγμα, ότι οι πάροχοι υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών θα αποτρέπονται από τη χρήση των εν λόγω τεχνολογιών σε εθελοντική βάση, εκτός εάν αυτό επιτρέπεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τη μεταφορά της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας και τον Χάρτη.
21. Γενικότερα, ο προτεινόμενος κανονισμός χρειάζεται περισσότερη σαφήνεια όσον αφορά το καθεστώς του οικειοθελούς εντοπισμού διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών μετά την ημερομηνία εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού, καθώς και κατά τη μετάβαση από το καθεστώς οικειοθελούς εντοπισμού που προβλέπεται στον προσωρινό κανονισμό στις υποχρεώσεις εντοπισμού που καθορίζονται στον προτεινόμενο κανονισμό. Για παράδειγμα, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν να καταστεί σαφές ότι ο προτεινόμενος κανονισμός δεν θα προβλέπει νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με αποκλειστικό σκοπό τον εντοπισμό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο σε εθελοντική βάση.

#### 4.2 Νομική βάση στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ

22. Η πρόταση αποσκοπεί στη θέσπιση νομικής βάσης, κατά την έννοια του ΓΚΠΔ, για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και τον εντοπισμό του προσεταιρισμού παιδιών. Ως εκ τούτου, στην αιτιολογική έκθεση επισημαίνονται τα εξής: «Όσον αφορά τις υποχρεωτικές ενέργειες εντοπισμού που περιλαμβάνουν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η πρόταση, ιδίως οι εντολές εντοπισμού που εκδίδονται βάσει αυτής, καθορίζει, ως εκ τούτου, τον λόγο για την εν λόγω επεξεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του ΓΚΠΔ, το οποίο προβλέπει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση βάσει του δικαίου της Ένωσης ή του δικαίου κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας.»<sup>31</sup>

---

<sup>31</sup> Ό.π. σ. 5.

23. Το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ εκφράζουν την ικανοποίησή τους για την απόφαση της Επιτροπής να άρει την ανασφάλεια δικαίου που δημιουργήθηκε με τον προσωρινό κανονισμό όσον αφορά τη νομική βάση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ συμφωνούν επίσης με το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι οι συνέπειες της ανάπτυξης μέτρων εντοπισμού είναι υπερβολικά εκτεταμένες και σοβαρές και δεν μπορεί να αφηθεί στους παρόχους υπηρεσιών η απόφαση σχετικά με την εφαρμογή τέτοιου είδους μέτρων<sup>32</sup>. Ταυτόχρονα, το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ σημειώνουν ότι οποιαδήποτε νομική βάση που υποχρεώνει τους παρόχους υπηρεσιών να παρεμβαίνουν στα θεμελιώδη δικαιώματα της προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής θα ισχύει μόνο στον βαθμό που πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη, όπως αναλύεται στις ακόλουθες ενότητες.

#### 4.3 Υποχρεώσεις εκτίμησης και μετριασμού του κινδύνου

24. Σύμφωνα με το κεφάλαιο II τμήμα 1 της πρότασης, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας και οι πάροχοι υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών υποχρεούνται να εντοπίζουν, να αναλύουν και να αξιολογούν, για κάθε τέτοια υπηρεσία που προσφέρουν, τον κίνδυνο χρήσης της υπηρεσίας για τον σκοπό της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και, στη συνέχεια, να προσπαθούν να ελαχιστοποιήσουν τον εντοπισθέντα κίνδυνο εφαρμόζοντας «εύλογα μέτρα μετριασμού, προσαρμοσμένα στον κίνδυνο που προσδιορίζεται».
25. Το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ επισημαίνουν ότι, κατά τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου, ο πάροχος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη ιδίως τα στοιχεία που παρατίθενται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως ε) της πρότασης, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: απαγορεύσεις και περιορισμούς που προβλέπονται στους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόχου· τον τρόπο με τον οποίο οι χρήστες χρησιμοποιούν την υπηρεσία και τον αντίκτυπό του στον εν λόγω κίνδυνο· τον τρόπο με τον οποίο ο πάροχος σχεδίασε και εκμεταλλεύεται την υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων του επιχειρηματικού μοντέλου, της διακυβέρνησης και των σχετικών συστημάτων και διαδικασιών, καθώς και τον αντίκτυπό του στον εν λόγω κίνδυνο. Όσον αφορά τον κίνδυνο άγρας παιδιών, τα προτεινόμενα στοιχεία προς εξέταση είναι: ο βαθμός στον οποίο η υπηρεσία χρησιμοποιείται ή είναι πιθανό να χρησιμοποιηθεί από παιδιά· οι ηλικιακές ομάδες και ο κίνδυνος άγρας παιδιών ανά ηλικιακή ομάδα· η διαθεσιμότητα λειτουργιών που παρέχουν τη δυνατότητα αναζήτησης χρηστών, λειτουργιών που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να έρχονται απευθείας σε επαφή με άλλους χρήστες, ιδίως μέσω ιδιωτικών επικοινωνιών, και λειτουργιών που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να διαμοιράζονται εικόνες ή βίντεο με άλλους χρήστες.
26. Μολονότι το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ αναγνωρίζουν ότι τα εν λόγω κριτήρια φαίνονται κατάλληλα, εκφράζουν ωστόσο την ανησυχία ότι τα εν λόγω κριτήρια αφήνουν αρκετά ευρύ περιθώριο ερμηνείας και εκτίμησης. Αρκετά κριτήρια περιγράφονται με εξαιρετικά γενικούς όρους (π.χ. «τον τρόπο με τον οποίο οι χρήστες χρησιμοποιούν την υπηρεσία και τον αντίκτυπό του στον εν λόγω κίνδυνο») ή σχετίζονται με βασικές λειτουργικές δυνατότητες που είναι κοινές σε πολλές διαδικτυακές υπηρεσίες (π.χ. «της δυνατότητας των χρηστών να διαμοιράζονται εικόνες ή βίντεο με άλλους χρήστες»). Ως εκ τούτου, τα κριτήρια είναι πιθανό να οδηγήσουν σε υποκειμενική (και όχι αντικειμενική) εκτίμηση.
27. Κατά την άποψη του ΕΣΠΑ και του ΕΕΠΑ, το ίδιο ισχύει και για τα μέτρα μετριασμού του κινδύνου που πρέπει να ληφθούν σύμφωνα με το άρθρο 4 της πρότασης. Μέτρα όπως η προσαρμογή, μέσω κατάλληλων τεχνικών και επιχειρησιακών μέτρων και στελέχωσης, των συστημάτων ελέγχου

---

<sup>32</sup> Πρβλ. πρόταση, COM(2022) 209 final, σ. 17.

περιεχομένου ή συστάσεων του παρόχου φαίνεται να είναι σημαντικά για τη μείωση του εντοπισθέντος κινδύνου. Ωστόσο, τα κριτήρια αυτά, εάν εφαρμόζονται στο πλαίσιο μιας σύνθετης διαδικασίας εκτίμησης κινδύνου και συνδυάζονται με αφηρημένους και ασαφείς όρους για να περιγράψουν τον αποδεκτό επίπεδο κινδύνου (π.χ. «σημαντικός βαθμός»), δεν πληρούν τα κριτήρια ασφάλειας δικαίου και προβλεψιμότητας που απαιτούνται για να δικαιολογηθεί η παρέμβαση στο απόρρητο των επικοινωνιών μεταξύ ιδιωτών, η οποία συνιστά σαφή παρέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και της ελευθερίας έκφρασης.

28. Ενώ οι πάροχοι δεν έχουν άδεια να παρεμβαίνουν στο απόρρητο των επικοινωνιών στο πλαίσιο των στρατηγικών τους για την εκτίμηση και τον μετριασμό του κινδύνου πριν λάβουν εντολή εντοπισμού, υπάρχει άμεση σύνδεση μεταξύ των υποχρεώσεων εκτίμησης και μετριασμού του κινδύνου και των επακόλουθων υποχρεώσεων εντοπισμού. Το άρθρο 7 παράγραφος 4 της πρότασης εξαρτά την έκδοση εντολής εντοπισμού από την ύπαρξη αποδείξεων ότι συντρέχει σημαντικός κίνδυνος να χρησιμοποιηθεί η υπηρεσία για τον σκοπό της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Πριν από την έκδοση εντολής εντοπισμού, πρέπει να ακολουθείται μια σύνθετη διαδικασία στην οποία συμμετέχουν οι πάροχοι, η συντονιστική αρχή και η δικαστική ή άλλη ανεξάρτητη διοικητική αρχή που είναι υπεύθυνη για την έκδοση της εντολής. Πρώτον, οι πάροχοι πρέπει να διενεργούν εκτίμηση του κινδύνου χρήσης των υπηρεσιών τους για σκοπούς διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (άρθρο 3 της πρότασης) και να αξιολογούν πιθανά μέτρα μετριασμού του κινδύνου (άρθρο 4 της πρότασης) για τη μείωση του εν λόγω κινδύνου. Στη συνέχεια, πρέπει να διαβιβαστεί στην αρμόδια συντονιστική αρχή έκθεση με τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας (άρθρο 5 της πρότασης). Εάν από την εκτίμηση κινδύνου προκύψει ότι εξακολουθεί να υφίσταται σημαντικός κίνδυνος παρά τις προσπάθειες μετριασμού του, η συντονιστική αρχή υποβάλλει στον πάροχο σχέδιο αίτησης για την έκδοση εντολής εντοπισμού και δίνει στον πάροχο τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις. Ο πάροχος υποχρεούται επιπλέον να υποβάλει σχέδιο υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της γνώμης της αρμόδιας αρχής προστασίας δεδομένων εάν εντοπιστεί προσεταιρισμός. Εάν η συντονιστική αρχή δώσει συνέχεια στην υπόθεση, ζητείται εντολή εντοπισμού, η οποία εντέλει εκδίδεται από δικαστήριο ή άλλη ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Ως εκ τούτου, η αρχική εκτίμηση κινδύνου και τα μέτρα που επιλέχθηκαν για τη μείωση του εντοπισθέντος κινδύνου αποτελούν καθοριστική βάση για την εκτίμηση από τη συντονιστική αρχή, καθώς και από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή, σχετικά με το αν είναι αναγκαία η εντολή εντοπισμού.
29. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν τα πολύπλοκα βήματα που οδηγούν στην έκδοση εντολής εντοπισμού, τα οποία περιλαμβάνουν αρχική εκτίμηση κινδύνου από τον πάροχο και πρόταση του παρόχου για μέτρα μετριασμού του κινδύνου, καθώς και την περαιτέρω αλληλεπίδραση του παρόχου με την αρμόδια συντονιστική αρχή. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι είναι πολύ πιθανό ο πάροχος να επηρεάσει το αποτέλεσμα της διαδικασίας. Εν προκειμένω, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 17 της πρότασης, οι πάροχοι θα πρέπει να είναι σε θέση να αναφέρουν, στο πλαίσιο της αναφοράς κινδύνων, «την προθυμία και την ετοιμότητά τους» να λάβουν τελικά εντολή εντοπισμού. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να υποτεθεί ότι κάθε πάροχος θα επιδιώξει να αποφύγει την έκδοση εντολής εντοπισμού προκειμένου να διαφυλάξει το απόρρητο των επικοινωνιών των χρηστών του εφαρμόζοντας τα πλέον αποτελεσματικά αλλά λιγότερο παρεμβατικά μέτρα μετριασμού, ιδίως όταν τα εν λόγω μέτρα μετριασμού θίγουν την επιχειρηματική ελευθερία του παρόχου σύμφωνα με το άρθρο 16 του Χάρτη.
30. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θα ήθελαν να τονίσουν ότι οι διαδικαστικές εγγυήσεις δεν μπορούν ποτέ να αντικαταστήσουν πλήρως τις ουσιαστικές εγγυήσεις. Συνεπώς, η σύνθετη διαδικασία που οδηγεί στην πιθανή έκδοση εντολής εντοπισμού η οποία περιγράφεται ανωτέρω θα πρέπει να συνοδεύεται από σαφείς ουσιαστικές υποχρεώσεις. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η

πρόταση στερείται σαφήνειας όσον αφορά διάφορα βασικά στοιχεία (π.χ. τις έννοιες του «σημαντικού κινδύνου», του «σημαντικού βαθμού» κ.λπ.), κάτι το οποίο δεν μπορεί να αντισταθμιστεί με την ύπαρξη πολλαπλών επιπέδων διαδικαστικών εγγυήσεων. Αυτό αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία υπό το πρίσμα του γεγονότος ότι οι οντότητες που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή των εν λόγω εγγυήσεων (π.χ. πάροχοι, δικαστικές αρχές κ.λπ.) διαθέτουν ευρύ περιθώριο εκτίμησης σε ό,τι αφορά τον τρόπο εξισορρόπησης των διακυβευόμενων δικαιωμάτων σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Λόγω των εκτεταμένων παρεμβάσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα που θα προέκυπταν από την έγκριση της πρότασης, ο νομοθέτης θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η πρόταση θα παρέχει μεγαλύτερη σαφήνεια ως προς το πότε και πού επιτρέπονται τέτοιες παρεμβάσεις. Μολονότι το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζουν ότι τα νομοθετικά μέτρα δεν μπορεί να είναι υπερβολικά περιοριστικά και πρέπει να αφήνουν κάποια ευελιξία στην πρακτική εφαρμογή τους, θεωρούν ότι το τρέχον κείμενο της πρότασης αφήνει υπερβολικά περιθώρια δυνητικής κατάχρησης λόγω της απουσίας σαφών ουσιαστικών κανόνων.

31. Δεδομένου του δυνητικού σημαντικού αντικτύπου σε πολύ μεγάλο αριθμό υποκειμένων των δεδομένων (δηλαδή, δυνητικά σε όλους τους χρήστες υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών), το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ τονίζουν την ανάγκη για υψηλό επίπεδο ασφάλειας δικαίου, σαφήνειας και προβλεψιμότητας της νομοθεσίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα προτεινόμενα μέτρα θα είναι πραγματικά αποτελεσματικά για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και ταυτόχρονα θα θίγουν όσο το δυνατόν λιγότερο τα θεμελιώδη δικαιώματα που διακυβεύονται.

#### 4.4 Προϋποθέσεις για την έκδοση εντολών εντοπισμού

32. Το άρθρο 7 της πρότασης προβλέπει ότι η συντονιστική αρχή εγκατάστασης θα έχει την εξουσία να ζητήσει από την αρμόδια δικαστική αρχή ή άλλη ανεξάρτητη διοικητική αρχή του οικείου κράτους μέλους να εκδώσει εντολή εντοπισμού με την οποία να καλείται ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας ή ο πάροχος υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών να λάβει τα μέτρα που προσδιορίζονται στο άρθρο 10 με σκοπό τον εντοπισμό διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών σε συγκεκριμένη υπηρεσία.
33. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία που πρέπει να πληρούνται πριν από την έκδοση εντολής εντοπισμού:
  - a. υπάρχουν αποδείξεις ότι συντρέχει σημαντικός κίνδυνος να χρησιμοποιηθεί η υπηρεσία για τον σκοπό της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, κατά την έννοια του άρθρου 7 παράγραφοι 5, 6 ή 7, κατά περίπτωση·
  - b. οι λόγοι για την έκδοση της εντολής εντοπισμού υπερκεράζουν τις αρνητικές συνέπειες για τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα όλων των θιγόμενων μερών, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της ανάγκης να διασφαλιστεί η χρυσή τομή μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εν λόγω μερών.
34. Η έννοια του σημαντικού κινδύνου διευκρινίζεται στην παράγραφο 5 και στη συνέχεια του άρθρου 7, ανάλογα με το είδος της υπό εξέταση εντολής εντοπισμού. Σημαντικός κίνδυνος θεωρείται ότι υφίσταται στην περίπτωση εντολών εντοπισμού που εκδίδονται για τον εντοπισμό γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, εάν:
  - a. είναι πιθανό, παρά τα μέτρα μετριασμού που ενδέχεται να έχει λάβει ή πρόκειται να λάβει ο πάροχος, η υπηρεσία να χρησιμοποιείται σε σημαντικό βαθμό για τη διάδοση γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών· και



- b. υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με τα οποία η υπηρεσία, ή ανάλογη υπηρεσία εάν η υπηρεσία δεν έχει ακόμη προσφερθεί στην Ένωση κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για την έκδοση της εντολής εντοπισμού, έχει χρησιμοποιηθεί κατά τους τελευταίους 12 μήνες και σε σημαντικό βαθμό για τη διάδοση γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.
35. Για να εκδοθεί εντολή εντοπισμού άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, η πιθανότητα και τα πραγματικά στοιχεία πρέπει να αναφέρονται σε άγνωστο υλικό, και πρέπει να έχει προηγηθεί εντολή εντοπισμού γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, η οποία να έχει οδηγήσει σε σημαντικό αριθμό αναφορών γνωστού υλικού από τον πάροχο (άρθρο 7 παράγραφος 6 της πρότασης). Για να εκδοθεί εντολή εντοπισμού προσεταιρισμού, σημαντικός κίνδυνος θεωρείται ότι υφίσταται όταν ο πάροχος πληροί τους όρους για να χαρακτηριστεί πάροχος υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών, όταν είναι πιθανό η υπηρεσία να χρησιμοποιείται σε σημαντικό βαθμό για την άγρα παιδιών, και όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι η υπηρεσία έχει χρησιμοποιηθεί σε σημαντικό βαθμό για την άγρα παιδιών (άρθρο 7 παράγραφος 7 της πρότασης).
36. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ παρατηρούν ότι, ακόμη και με τις προδιαγραφές του άρθρου 7 παράγραφοι 5 έως 7 της πρότασης, οι προϋποθέσεις για την έκδοση εντολής εντοπισμού κυριαρχούνται από ασαφείς νομικούς όρους, όπως «σημαντικός βαθμός», «σημαντικός αριθμός», και είναι εν μέρει επαναλαμβανόμενες, καθώς τα αποδεικτικά στοιχεία προηγούμενης κακοποίησης συχνά ενισχύουν την πιθανότητα μελλοντικής κακοποίησης.
37. Η πρόταση προβλέπει ένα σύστημα βάσει του οποίου, όταν αποφασίζεται αν είναι αναγκαία μια εντολή εντοπισμού, πρέπει να λαμβάνεται απόφαση που να προβλέπει τη μελλοντική χρήση μιας υπηρεσίας με σκοπό τη διαδικτυακή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών. Ως εκ τούτου, είναι κατανοητό ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 7 έχουν προγνωστικό χαρακτήρα. Ωστόσο, οι ασαφείς έννοιες της πρότασης καθιστούν δύσκολη για τους παρόχους, καθώς και για την αρμόδια δικαστική ή άλλη αρμόδια ανεξάρτητη διοικητική αρχή, την εφαρμογή, με προβλέψιμο και μη αυθαίρετο τρόπο, των νομικών απαιτήσεων που εισάγει η πρόταση. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν την ανησυχία ότι οι εν λόγω ευρείες και ασαφείς έννοιες θα οδηγήσουν σε έλλειψη ασφάλειας δικαίου και επίσης σε σημαντικές αποκλίσεις όσον αφορά την έμπρακτη εφαρμογή της πρότασης σε ολόκληρη την Ένωση, ανάλογα με τις ερμηνείες που θα δοθούν σε έννοιες όπως η «πιθανότητα» και ο «σημαντικός βαθμός» από δικαστικές ή άλλες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές στα κράτη μέλη. Ένα τέτοιο αποτέλεσμα δεν θα ήταν αποδεκτό δεδομένου ότι οι διατάξεις σχετικά με τις εντολές εντοπισμού για παρόχους υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών θα συνιστούν «περιορισμούς» στην αρχή του απορρήτου των επικοινωνιών που προβλέπεται στο άρθρο 5 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και, ως εκ τούτου, η σαφήνεια και η προβλεψιμότητά τους είναι υψίστης σημασίας για να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή των εν λόγω περιορισμών σε ολόκληρη την Ένωση.

#### 4.5 Ανάλυση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των προβλεπόμενων μέτρων<sup>33</sup>

38. Όπως προαναφέρθηκε, υπάρχουν τρία είδη εντολών εντοπισμού που μπορούν να εκδοθούν: εντολές εντοπισμού που αφορούν τη διάδοση γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (άρθρο 7

---

<sup>33</sup> Βλ. επίσης «The EDPS quick guide to necessity and proportionality» [Σύντομος οδηγός του ΕΕΠΔ για την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα], που διατίθεται στη διεύθυνση: [https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-01-28\\_edps\\_quickguide\\_en.pdf](https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-01-28_edps_quickguide_en.pdf).

παράγραφος 5 της πρότασης), εντολές εντοπισμού σχετικά με τη διάδοση νέου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (άρθρο 7 παράγραφος 6 της πρότασης) και εντολές εντοπισμού της άγρας παιδιών (άρθρο 7 παράγραφος 7 της πρότασης). Κάθε εντολή εντοπισμού απαιτεί συνήθως διαφορετική τεχνολογία για την πρακτική εφαρμογή της. Κατά συνέπεια, οι εντολές έχουν διαφορετικό επίπεδο παρεμβατικότητας και, ως εκ τούτου, διαφορετικό αντίκτυπο στα δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

39. Οι τεχνολογίες για τον εντοπισμό γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι συνήθως τεχνολογίες αντιστοίχισης, υπό την έννοια ότι βασίζονται σε υφιστάμενη βάση δεδομένων γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, μέσω της οποίας μπορεί να γίνει σύγκριση εικόνων (συμπεριλαμβανομένων στιγμιότυπων από βίντεο). Για να καταστεί δυνατή η αντιστοίχιση, οι εικόνες που επεξεργάζεται ο πάροχος καθώς και οι εικόνες στη βάση δεδομένων πρέπει να έχουν γίνει ψηφιακές, συνήθως με μετατροπή τους σε τιμές κατακερματισμού. Αυτό το είδος τεχνολογίας κατακερματισμού έχει εκτιμώμενο ποσοστό ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων που δεν υπερβαίνει το 1 στα 50 δισεκατομμύρια (δηλ. ποσοστό ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων 0,00000002 %).<sup>34</sup>
40. Για τον εντοπισμό νέου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών χρησιμοποιείται συνήθως διαφορετικό είδος τεχνολογίας, μεταξύ άλλων αλγόριθμοι ταξινόμησης και τεχνητή νοημοσύνη (TN)<sup>35</sup>. Ωστόσο, τα ποσοστά σφάλματός τους είναι γενικά πολύ υψηλότερα. Για παράδειγμα, η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων αναφέρει ότι για τον εντοπισμό νέου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών υπάρχουν τεχνολογίες των οποίων το ποσοστό ακρίβειας μπορεί να οριστεί στο 99,9 % (δηλ. ποσοστό ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων 0,1%), αλλά με αυτό το ποσοστό ακρίβειας είναι σε θέση να εντοπίσουν μόνο το 80 % του συνολικού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο σχετικό σύνολο δεδομένων<sup>36</sup>.
41. Όσον αφορά τον εντοπισμό της άγρας παιδιών σε επικοινωνίες που βασίζονται σε κείμενο, η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων εξηγεί ότι ο εν λόγω εντοπισμός στηρίζεται συνήθως στον εντοπισμό μοτίβων. Στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων επισημαίνεται ότι ορισμένες από τις υφιστάμενες τεχνολογίες για τον εντοπισμό του προσεταιρισμού παιδιών έχουν «ποσοστό ακρίβειας» 88 %<sup>37</sup>. Σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτό σημαίνει ότι «από τις 100 συνομιλίες που επισημαίνονται ως πιθανή εγκληματική άγρα παιδιών, οι 12 μπορούν να αποκλειστούν κατόπιν ελέγχου [σύμφωνα με την πρόταση, από το Κέντρο της ΕΕ] και δεν αναφέρονται στις αρχές επιβολής του νόμου»<sup>38</sup>. Ωστόσο, παρότι — σε αντίθεση με τον προσωρινό κανονισμό— η πρόταση θα ισχύει και για τις ακουστικές επικοινωνίες, η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων δεν αναλύει τις τεχνολογικές λύσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό του προσεταιρισμού σε ένα τέτοιο πλαίσιο.

---

<sup>34</sup> Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Commission Staff Working Document, Impact Assessment Report Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council laying down rules to prevent and combat child sexual abuse, SWD(2022) 209 final [Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών] (στο εξής: «έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων» ή «SWD(2022) 209 final»), σ. 281, υποσημείωση 511.

<sup>35</sup> Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων σ. 281.

<sup>36</sup> Ο.π. σ. 282.

<sup>37</sup> Ο.π. σ. 283.

<sup>38</sup> Βλ. COM(2022) 209 final, σ. 18, υποσημείωση 32.

#### 4.5.1 Αποτελεσματικότητα του εντοπισμού

42. Η αναγκαιότητα συνεπάγεται την ανάγκη τεκμηριωμένης αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των προβλεπόμενων μέτρων για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και του κατά πόσον είναι λιγότερο παρεμβατικά από άλλες επιλογές για την επίτευξη του ίδιου στόχου<sup>39</sup>. Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας ενός προτεινόμενου μέτρου είναι η αποτελεσματικότητα υφιστάμενων μέτρων πέραν του προτεινόμενου<sup>40</sup>. Εάν υπάρχουν ήδη μέτρα για τον ίδιο ή παρόμοιο σκοπό, η αποτελεσματικότητά τους θα πρέπει να αξιολογείται στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αναλογικότητας. Χωρίς μια τέτοια αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας υφιστάμενων μέτρων που επιδιώκουν τον ίδιο ή παρόμοιο σκοπό, ο έλεγχος αναλογικότητας για ένα νέο μέτρο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει διενεργηθεί δεόντως.
43. Ο εντοπισμός υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή ο εντοπισμός προσεταιρισμού από παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας και παρόχους υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών μπορεί να συμβάλει στον γενικό στόχο της πρόληψης και της καταπολέμησης της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και της διαδικτυακής διάδοσης υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Ταυτόχρονα, η ανάγκη αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των μέτρων που προβλέπονται στην πρόταση εγείρει τρία βασικά ερωτήματα:
- Μπορούν να καταστρατηγηθούν εύκολα τα μέτρα για τον εντοπισμό διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών;
  - Ποιες είναι οι επιπτώσεις των δραστηριοτήτων εντοπισμού στα μέτρα που λαμβάνουν οι αρχές επιβολής του νόμου<sup>41</sup>;
  - Πώς η πρόταση θα μειώσει την ανασφάλεια δικαίου;
44. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ δεν έχουν αρμοδιότητα να απαντήσουν λεπτομερώς στα εν λόγω ερωτήματα. Ωστόσο, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι ούτε η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων ούτε η πρόταση εξετάζουν πλήρως αυτά τα ερωτήματα.
45. Όσον αφορά τη δυνατότητα καταστράτηγησης του εντοπισμού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, θα πρέπει να σημειωθεί ότι επί του παρόντος δεν φαίνεται να υπάρχει τεχνολογική λύση για τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών το οποίο διαμοιράζεται σε κρυπτογραφημένη μορφή. Ως εκ τούτου, κάθε δραστηριότητα εντοπισμού —ακόμη και η σάρωση από την πλευρά του πελάτη που αποσκοπεί στην καταστράτηγηση της διατερματικής κρυπτογράφησης που προσφέρει ο πάροχος<sup>42</sup> — μπορεί εύκολα να καταστρατηγηθεί μέσω της κρυπτογράφησης του περιεχομένου με τη βοήθεια χωριστής εφαρμογής πριν από την αποστολή ή την αναφόρτωσή του. Συνεπώς, τα μέτρα εντοπισμού που προβλέπονται στην πρόταση ενδέχεται να

---

<sup>39</sup> ΕΕΠΔ, Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit, 11 Απριλίου 2017, σ. 5· ΕΕΠΔ, EDPS Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data (19 Δεκεμβρίου 2019), σ. 8.

<sup>40</sup> ΕΕΠΔ, EDPS Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data (19 Δεκεμβρίου 2019), σ. 11.

<sup>41</sup> Σύμφωνα με την έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, παράρτημα II, σ. 132, το 85,71 % των συμμετεχόντων στην έρευνα για την επιβολή του νόμου εξέφρασαν τις ανησυχίες τους όσον αφορά τον αυξημένο όγκο υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών την τελευταία δεκαετία και την έλλειψη πόρων (δηλ. ανθρώπινων, τεχνικών).

<sup>42</sup> Βλέπε παρακάτω ενότητα 4.10.

έχουν μικρότερο αντίκτυπο στη διάδοση του υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο από τον επιθυμητό.

46. Επιπλέον, με τη θέσπιση των υποχρεώσεων εντοπισμού που εισάγει η πρόταση, η Επιτροπή αναμένει αύξηση του αριθμού των αναφορών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στις αρχές επιβολής του νόμου<sup>43</sup>. Ωστόσο, ούτε η πρόταση ούτε η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων εξηγούν με ποιον τρόπο αυτό θα βοηθήσει να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις της τρέχουσας κατάστασης. Δεδομένων των περιορισμένων πόρων των αρχών επιβολής του νόμου, φαίνεται αναγκαίο να γίνει καλύτερα αντιληπτό κατά πόσον η αύξηση του αριθμού των αναφορών θα έχει ουσιαστικό αντίκτυπο στις δραστηριότητες επιβολής του νόμου κατά της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Σε κάθε περίπτωση, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επιθυμούν να τονίσουν ότι οι εν λόγω αναφορές θα πρέπει να αξιολογούνται εγκαίρως, ώστε να διασφαλίζεται η λήψη απόφασης σχετικά με την ποινική συνάφεια του αναφερόμενου υλικού το συντομότερο δυνατόν και να περιορίζεται η διατήρηση μη συναφών δεδομένων στο μέτρο του δυνατού.

#### 4.5.2 Το λιγότερο παρεμβατικό μέτρο

47. Εάν υποτεθεί ότι θα μπορούσαν να υλοποιηθούν οι θετικές επιπτώσεις του εντοπισμού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και του εντοπισμού του προσεταιρισμού παιδιών οι οποίες προβλέπονται από την Επιτροπή, ο εντοπισμός πρέπει να είναι το λιγότερο παρεμβατικό μέτρο ανάμεσα σε εξίσου αποτελεσματικά μέτρα. Το άρθρο 4 της πρότασης προβλέπει ότι, ως πρώτο βήμα, οι πάροχοι θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο λήψης μέτρων μετριασμού ώστε ο κίνδυνος χρήσης της υπηρεσίας τους με σκοπό τη διαδικτυακή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών να μειωθεί κάτω από το όριο που δικαιολογεί την έκδοση εντολής εντοπισμού. Εάν υπάρχουν μέτρα μετριασμού που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντική μείωση του προσεταιρισμού ή του υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών που ανταλλάσσεται στο πλαίσιο της σχετικής υπηρεσίας, τα μέτρα αυτά θα ήταν συχνά λιγότερο παρεμβατικά σε σύγκριση με μια εντολή εντοπισμού<sup>44</sup>. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που ο σχετικός πάροχος δεν λάβει τέτοια μέτρα σε εθελοντική βάση, η αρμόδια ανεξάρτητη διοικητική ή δικαστική αρχή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να καταστήσει την εφαρμογή μέτρων μετριασμού υποχρεωτική και εκτελεστή αντί να εκδώσει εντολή εντοπισμού. Κατά τη γνώμη του ΕΣΠΔ και του ΕΕΠΔ, το γεγονός ότι το άρθρο 5 παράγραφος 4 της πρότασης δίνει τη δυνατότητα στη συντονιστική αρχή να «απαιτεί» από τον πάροχο να εισαγάγει, να επανεξετάσει, να αναστείλει ή να επεκτείνει τα μέτρα μετριασμού δεν επαρκεί, καθώς αυτή η απαίτηση δεν θα ήταν αυτοτελώς εκτελεστή· η μόνη «κύρωση» για τη μη συμμόρφωση θα ήταν η έκδοση εντολής εντοπισμού.
48. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η συντονιστική αρχή ή η αρμόδια ανεξάρτητη διοικητική ή δικαστική αρχή θα πρέπει να είναι ρητώς εξουσιοδοτημένες να επιβάλλουν λιγότερο παρεμβατικά μέτρα μετριασμού πριν από την έκδοση εντολής εντοπισμού ή αντί αυτής.

---

<sup>43</sup> Βλ., μεταξύ άλλων, έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, παράρτημα 3, SWD(2022) 209 final, σ. 176.

<sup>44</sup> Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να εξεταστούν μέτρα όπως ο αποκλεισμός της μετάδοσης υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών από την πλευρά του πελάτη με την αποτροπή της αναφόρτωσης και της αποστολής περιεχομένου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς θα μπορούσαν να συμβάλουν σε ορισμένα πλαίσια στην πρόληψη της κυκλοφορίας γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

#### 4.5.3 Αναλογικότητα υπό στενή έννοια

49. Για να τηρεί ένα μέτρο την αρχή της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη, δεν θα πρέπει τα μειονεκτήματα του μέτρου σε ό,τι αφορά την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων να υπερτερούν των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από αυτό. Ως εκ τούτου, η αρχή της αναλογικότητας «περιορίζει τις αρχές κατά την άσκηση των εξουσιών τους αποσκοπώντας στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού (ή του επιτευχθέντος αποτελέσματος)<sup>45</sup>».
50. Προκειμένου να είναι δυνατή η εκτίμηση των επιπτώσεων ενός μέτρου στα θεμελιώδη δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προσδιοριστούν με ακρίβεια:<sup>46</sup>
- το **πεδίο εφαρμογής του μέτρου**, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των επηρεαζόμενων ατόμων και του κατά πόσον το μέτρο προκαλεί «παράπλευρες επεμβάσεις» (δηλαδή παρέμβαση στην ιδιωτική ζωή προσώπων άλλων από τα υποκείμενα του μέτρου)·
  - η **έκταση του μέτρου**, συμπεριλαμβανομένου του όγκου των συλλεγόμενων πληροφοριών της διάρκειας· του αν το υπό εξέταση μέτρο απαιτεί τη συλλογή και επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων·
  - ο **βαθμός παρεμβατικότητας**, με βάση τη φύση της δραστηριότητας που υπόκειται στο μέτρο (αν επηρεάζονται ή όχι οι δραστηριότητες που καλύπτονται από την υποχρέωση εμπιστευτικότητας, η σχέση δικηγόρου-πελάτη· ιατρική δραστηριότητα)· το πλαίσιο· αν ισοδυναμεί ή όχι με την κατάρτιση προφίλ των οικείων ατόμων· αν η επεξεργασία συνεπάγεται τη χρήση (μερική ή πλήρη) αυτοματοποιημένου συστήματος λήψης αποφάσεων με «περιθώριο σφάλματος»·
  - αν αφορά **ευάλωτα άτομα** ή όχι·
  - αν επηρεάζει και άλλα **θεμελιώδη δικαιώματα** (για παράδειγμα το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης, όπως στις υποθέσεις Digital Rights Ireland και Seitlinger και λοιποί και Tele2 Sverige και Watson)<sup>47</sup>.
51. Στο πλαίσιο αυτό, είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι ο αντίκτυπος μπορεί να είναι ήσσονος σημασίας για τον ενδιαφερόμενο, αλλά ωστόσο σημαντικός ή πολύ σημαντικός συλλογικά/για την κοινωνία στο σύνολό της<sup>48</sup>.

---

<sup>45</sup> Βλ. υπόθεση C-343/09, Afton Chemical, σκέψη 45, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, Volker und Markus Schecke και Hartmut Eifert, σκέψη 74, υποθέσεις C-581/10 και C-629/10, Nelson και λοιποί, σκέψη 71, υπόθεση C-283/11, Sky Österreich, σκέψη 50 και υπόθεση C-101/12, Schaible, σκέψη 29. Βλ. περαιτέρω EDPS, Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit (11 Απριλίου 2017).

<sup>46</sup> EDPS, Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data (19 Δεκεμβρίου 2019). σ. 23.

<sup>47</sup> Βλ. επίσης ΕΕΠΔ, Opinion 7/2020 on the Proposal for temporary derogations from Directive 2002/58/EC for the purpose of combatting child sexual abuse online (10 Νοεμβρίου 2020), σ. 9 και επ.

<sup>48</sup> EDPS, Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data (19 Δεκεμβρίου 2019). σ. 20.

52. Και στα τρία είδη εντολών εντοπισμού (εντοπισμός γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, νέου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και προσεταιρισμού), οι τεχνολογίες που είναι επί του παρόντος διαθέσιμες βασίζονται στην αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων περιεχομένου όλων των επηρεαζόμενων χρηστών. Οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση του περιεχομένου είναι συχνά πολύπλοκες, περιλαμβάνοντας συνήθως τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης. Ως εκ τούτου, η συμπεριφορά αυτής της τεχνολογίας ενδέχεται να μην είναι πλήρως κατανοητή από τον χρήστη της υπηρεσίας. Επιπλέον, είναι γνωστό ότι οι τεχνολογίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, ιδίως εκείνες που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό νέου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή προσεταιρισμού, παρουσιάζουν σχετικά υψηλά ποσοστά σφάλματος<sup>49</sup>. Επιπλέον, υπάρχει κίνδυνος να υποβληθεί αναφορά στο Κέντρο της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 και το άρθρο 48 παράγραφος 1 της πρότασης, με βάση τον εντοπισμό «πιθανού» υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.
53. Επιπλέον, οι γενικοί όροι για την έκδοση εντολής εντοπισμού βάσει της πρότασης, δηλαδή η εφαρμογή της σε μια ολόκληρη υπηρεσία και όχι μόνο σε επιλεγμένες επικοινωνίες<sup>50</sup> και η διάρκεια έως 24 μήνες για γνωστό ή νέο υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και έως 12 μήνες για τον προσεταιρισμό<sup>51</sup>, κ.λπ., μπορεί να οδηγήσουν σε ένα πολύ ευρύ πεδίο εφαρμογής της εντολής στην πράξη. Κατά συνέπεια, η παρακολούθηση θα είναι στην πράξη γενική και χωρίς διακρίσεις και όχι στοχευμένη.
54. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν επίσης την ανησυχία τους για τα πιθανά αποτρεπτικά αποτελέσματα στην άσκηση της ελευθερίας της έκφρασης. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν όσο μικρότερη είναι η σαφήνεια του νόμου τόσο πιθανότερο θεωρείται ένα τέτοιο αποτρεπτικό αποτέλεσμα.
55. Ελλείψει της απαιτούμενης ακρίβειας και σαφήνειας ώστε να πληρούται η απαίτηση της ασφάλειας δικαίου<sup>52</sup> και δεδομένου του ευρέος πεδίου εφαρμογής της πρότασης, το οποίο καλύπτει δηλαδή όλους τους παρόχους σχετικών υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας που προσφέρουν τις εν λόγω υπηρεσίες στην Ένωση<sup>53</sup>, η πρόταση δεν διασφαλίζει ότι θα εφαρμοστεί αποτελεσματικά μόνο μια στοχευμένη προσέγγιση όσον αφορά τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και καθώς και τον εντοπισμό προσεταιρισμού. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι, στην πράξη, η πρόταση θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για de facto γενικευμένη και χωρίς διακρίσεις σάρωση του περιεχομένου σχεδόν όλων των ειδών ηλεκτρονικών επικοινωνιών όλων των χρηστών στην ΕΕ / στον ΕΟΧ. Ως αποτέλεσμα, η νομοθεσία μπορεί να οδηγήσει τα άτομα να απέχουν από την ανταλλαγή νόμιμου περιεχομένου εξαιτίας του φόβου ότι θα μπορούσαν να στοχοποιηθούν λόγω της δράσης τους.
56. Ωστόσο, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζουν ότι τα διαφορετικά μέτρα για την καταπολέμηση της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ενδέχεται να ενέχουν διαφορετικά επίπεδα παρεμβατικότητας. Αρχικά, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ παρατηρούν ότι η αυτοματοποιημένη ανάλυση ομιλίας ή κειμένου με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων άγρας παιδιών είναι πιθανό να συνιστά σημαντικότερη παρέμβαση από την αντιστοίχιση εικόνων ή βίντεο βάσει προηγούμενων επιβεβαιωμένων εμφανίσεων υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών με σκοπό τον εντοπισμό της

---

<sup>49</sup> Βλ. λεπτομέρειες ανωτέρω, ενότητα 4.5 και κατωτέρω, υποενότητα 4.8.2.

<sup>50</sup> Βλ. άρθρο 7 παράγραφος 1 της πρότασης.

<sup>51</sup> Βλ. άρθρο 7 παράγραφος 9 της πρότασης.

<sup>52</sup> Πρβλ. ΔΕΕ, υπόθεση C-197/96, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας, σκέψη 15.

<sup>53</sup> Βλ. άρθρο 1 παράγραφος 2 της πρότασης.

διάδοσης τέτοιου υλικού. Επιπλέον, θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ του εντοπισμού «γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» και «νέου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών». Επιπροσθέτως, ο αντίκτυπος θα πρέπει να διαφοροποιηθεί περαιτέρω μεταξύ των μέτρων που απευθύνονται στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας και των μέτρων που επιβάλλονται στους παρόχους υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών.

#### 4.5.4 Εντοπισμός γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών

57. Ενώ, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 4, η πρόταση θα είναι «τεχνολογικά ουδέτερη», τόσο η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων εντοπισμού όσο και ο αντίκτυπός τους στα άτομα θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από την επιλογή της εφαρμοζόμενης τεχνολογίας και από τους επιλεγμένους δείκτες. Το γεγονός αυτό αναγνωρίζεται από την Επιτροπή στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, παράρτημα 8<sup>54</sup>, και επιβεβαιώνεται από άλλες μελέτες, όπως η στοχευμένη υποκατάστατη εκτίμηση επιπτώσεων της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για την προσωρινή παρέκκλιση από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, με σκοπό την καταπολέμηση της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (European Parliamentary Research Service's targeted substitute impact assessment on the Commission proposal on the temporary derogation from the e-Privacy Directive for the purpose of fighting online child sexual abuse) από τον Φεβρουάριο του 2021<sup>55</sup>.
58. Το άρθρο 10 της πρότασης καθορίζει ορισμένες απαιτήσεις για τις τεχνολογίες που πρέπει να χρησιμοποιούνται για σκοπούς εντοπισμού, ειδικότερα όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, την αξιοπιστία και τον λιγότερο παρεμβατικό χαρακτήρα τους ως προς τον αντίκτυπο στα δικαιώματα των χρηστών στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, συμπεριλαμβανομένου του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
59. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι, επί του παρόντος, οι μόνες τεχνολογίες που φαίνεται να πληρούν γενικά τα εν λόγω πρότυπα είναι εκείνες που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, δηλαδή οι τεχνολογίες αντιστοίχισης που βασίζονται σε βάση δεδομένων ψηφιακών αποτυπωμάτων ως σημείο αναφοράς.

#### 4.5.5 Εντοπισμός προηγούμενως άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών

60. Η αξιολόγηση των μέτρων που αποσκοπούν στον εντοπισμό προηγούμενως άγνωστου (νέου) υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών οδηγεί σε διαφορετικά συμπεράσματα όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, την αξιοπιστία και τον περιορισμό του αντίκτυπου στα θεμελιώδη δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων.
61. Πρώτον, όπως εξηγείται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων της πρότασης, στις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται επί του παρόντος για τον εντοπισμό προηγούμενως άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών συμπεριλαμβάνονται οι αλγόριθμοι ταξινόμησης και η τεχνητή νοημοσύνη.

---

<sup>54</sup> Πρβλ. πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, παράρτημα 8, σ. 279 και επ.

<sup>55</sup> Πρβλ. Commission proposal on the temporary derogation from the e-Privacy Directive for the purpose of fighting online child sexual abuse: Targeted substitute impact assessment [Πρόταση της Επιτροπής για την προσωρινή παρέκκλιση από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, με σκοπό την καταπολέμηση της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών: στοχευμένη υποκατάστατη εκτίμηση επιπτώσεων] (Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Φεβρουάριος 2021)], σ. 14 και επ.

Αλγόριθμος ταξινόμησης είναι κάθε αλγόριθμος που κατατάσσει τα δεδομένα σε επισημασμένες ομάδες ή κατηγορίες πληροφοριών, μέσω της αναγνώρισης μοτίβων<sup>56</sup>. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω τεχνολογίες έχουν διαφορετικά αποτελέσματα και αντίκτυπο όσον αφορά την ακρίβεια, την αποτελεσματικότητα και τον βαθμό παρεμβατικότητας. Ταυτόχρονα, υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να οδηγήσουν σε σφάλματα.

62. Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό προηγουμένως άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι παρόμοιες με εκείνες που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών, καθώς και οι δύο βασίζονται όχι σε απλές τεχνολογίες αντιστοίχισης, αλλά σε προγνωστικά μοντέλα που χρησιμοποιούν τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι απαιτείται εξαιρετική προσοχή κατά τον εντοπισμό προηγουμένως άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, καθώς τυχόν σφάλμα του συστήματος θα είχε σοβαρές συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων, για τα οποία θα υπάρξει αυτόματη επισήμανση ότι έχουν ενδεχομένως διαπράξει πολύ σοβαρό έγκλημα, καθώς και αναφορά με τα προσωπικά τους δεδομένα και τις λεπτομέρειες των επικοινωνιών τους.
63. Δεύτερον, για τους δείκτες επιδόσεων που αναφέρονται στη βιβλιογραφία, ορισμένοι από τους οποίους επισημαίνονται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση <sup>57</sup>, παρέχονται ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό τους και την καταλληλότητά τους σε σχέση με τις πραγματικές συνθήκες, γεγονός που σημαίνει ότι οι επιδόσεις τους σε πραγματικές συνθήκες θα μπορούσαν να είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις αναμενόμενες, με συνέπεια τη μικρότερη ακρίβεια και το υψηλότερο ποσοστό «ψευδώς θετικών» αποτελεσμάτων.
64. Τρίτον, οι δείκτες επιδόσεων θα πρέπει να εξετάζονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο χρήσης των σχετικών εργαλείων εντοπισμού και να παρέχουν πλήρη εικόνα της συμπεριφοράς των εργαλείων εντοπισμού. Είναι επαρκώς τεκμηριωμένο πως, όταν χρησιμοποιούνται αλγόριθμοι τεχνητής νοημοσύνης σε εικόνες ή κείμενο, μπορεί να οδηγήσουν σε μεροληψία και διακρίσεις εξαιτίας της ελλιπούς αντιπροσωπευτικότητας ορισμένων πληθυσμιακών ομάδων στα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση του αλγόριθμου. Η εν λόγω μεροληψία θα πρέπει να αναγνωρίζεται, να υπολογίζεται και να περιορίζεται σε ένα αποδεκτό επίπεδο, ώστε τα συστήματα εντοπισμού να είναι πραγματικά επωφελή για την κοινωνία στο σύνολό της.
65. Μολονότι έχει διεξαχθεί μελέτη των τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό<sup>58</sup>, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι απαιτείται περαιτέρω ανάλυση προκειμένου να αξιολογηθεί η αξιοπιστία των υφιστάμενων εργαλείων. Η ανάλυση αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε εξαντλητικούς δείκτες επιδόσεων και να αξιολογεί τον αντίκτυπο πιθανών σφαλμάτων στις πραγματικές συνθήκες για όλα τα υποκείμενα των δεδομένων τα οποία αφορά η πρόταση.
66. Όπως προαναφέρθηκε, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ έχουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς τον βαθμό στον οποίο οι διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφος 6 της πρότασης επαρκούν για την αντιστάθμιση των εν λόγω κινδύνων. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, επισημαίνουν ότι η πρόταση χρησιμοποιεί αρκετά αφηρημένους και ασαφείς όρους για την περιγραφή του αποδεκτού επιπέδου κινδύνου (π.χ. «σημαντικός βαθμός»).

---

<sup>56</sup> Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, παράρτημα 8 σ. 281.

<sup>57</sup> Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, παράρτημα 8 σ. 281-283.

<sup>58</sup> Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων σ. 279 και επ.



67. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν την ανησυχία ότι οι εν λόγω ευρείες και ασαφείς έννοιες θα οδηγήσουν σε έλλειψη ασφάλειας δικαίου και θα προκαλέσουν επίσης σημαντικές αποκλίσεις όσον αφορά την έμπρακτη εφαρμογή της πρότασης σε ολόκληρη την Ένωση, ανάλογα με τις ερμηνείες που θα δοθούν σε έννοιες όπως η «πιθανότητα» και ο «σημαντικός βαθμός» από δικαστικές ή άλλες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές στα κράτη μέλη. Αυτό είναι επίσης ανησυχητικό δεδομένου ότι οι διατάξεις σχετικά με τις εντολές εντοπισμού θα συνιστούν «περιορισμούς» στην αρχή του απορρήτου που προβλέπεται στο άρθρο 5 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ως εκ τούτου, η σαφήνεια και η προβλεψιμότητα των εννοιών αυτών πρέπει να βελτιωθούν στον προτεινόμενο κανονισμό.

#### 4.5.6 Εντοπισμός της άγρας παιδιών [«προσεταρισμός» («grooming»)]

68. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ παρατηρούν ότι τα προτεινόμενα μέτρα σχετικά με τον εντοπισμό της άγρας παιδιών [«προσεταρισμός» («grooming»)], τα οποία περιλαμβάνουν αυτοματοποιημένη ανάλυση ομιλίας ή κειμένου, είναι πιθανό να συνιστούν τη σημαντικότερη παρέμβαση στα δικαιώματα των χρηστών στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, συμπεριλαμβανομένου του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
69. Ενώ ο εντοπισμός γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, ή ακόμη και νέου, μπορεί να περιοριστεί στην ανάλυση εικόνων και βίντεο, ο εντοπισμός του προσεταιρισμού θα επεκταθεί εξ ορισμού σε όλες τις επικοινωνίες που βασίζονται σε κείμενο (ενδεχομένως και στον ήχο) οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής μιας εντολής εντοπισμού. Κατά συνέπεια, η ένταση της παρέμβασης στο απόρρητο των σχετικών επικοινωνιών είναι πολύ μεγαλύτερη.
70. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η de facto γενική και χωρίς διακρίσεις αυτοματοποιημένη ανάλυση των επικοινωνιών που βασίζονται σε κείμενο, οι οποίες διαβιβάζονται μέσω υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών με σκοπό τον εντοπισμό πιθανής άγρας παιδιών, δεν πληροί τις απαιτήσεις της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Ακόμη και αν η εφαρμοζόμενη τεχνολογία περιορίζεται στη χρήση δεικτών, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η χρήση μιας τέτοιας γενικής και χωρίς διακρίσεις ανάλυσης είναι υπερβολική και μπορεί ακόμη και να επηρεάσει την ίδια την ουσία του θεμελιώδους δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή που κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη.
71. Όπως προαναφέρθηκε, η έλλειψη ουσιαστικών εγγυήσεων στο πλαίσιο των μέτρων για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών δεν μπορεί να αντισταθμιστεί αποκλειστικά με διαδικαστικές εγγυήσεις. Επιπλέον, το πρόβλημα της έλλειψης επαρκούς νομικής σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου (π.χ. η χρήση ασαφούς νομικής διατύπωσης όπως ο «σημαντικός βαθμός») είναι ακόμη πιο σοβαρό στην περίπτωση της αυτοματοποιημένης ανάλυσης προσωπικών επικοινωνιών που βασίζονται σε κείμενο σε αντιδιαστολή με τη σύγκριση φωτογραφιών με βάση την τεχνολογία κατακερματισμού.
72. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι το «αποτρεπτικό αποτέλεσμα» για την ελευθερία της έκφρασης είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν οι επικοινωνίες των ατόμων που βασίζονται σε κείμενο (ή στον ήχο) σαρώνονται και αναλύονται σε μεγάλη κλίμακα. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν ότι όσο μικρότερη είναι η σαφήνεια του νόμου τόσο σοβαρότερο θεωρείται ένα τέτοιο αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

73. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων<sup>59</sup> και στη μελέτη της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου <sup>60</sup>, το ποσοστό ακρίβειας των τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό προσεταιρισμού βάσει κειμένου είναι πολύ χαμηλότερο από το ποσοστό ακρίβειας των τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό γνωστού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών<sup>61</sup>. Οι τεχνικές εντοπισμού του προσεταιρισμού έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την ανάλυση και την απόδοση ποσοστών πιθανοτήτων σε κάθε πτυχή της συζήτησης και, ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν επίσης ότι είναι πιθανό να οδηγήσουν σε σφάλματα και καταχρήσεις.

#### 4.5.7 Συμπέρασμα σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των προβλεπόμενων μέτρων

74. Σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των προβλεπόμενων μέτρων εντοπισμού, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν ιδιαίτερη ανησυχία όσον αφορά τα μέτρα που προβλέπονται για τον εντοπισμό άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και άγρας παιδιών (προσεταιρισμού), εξαιτίας της παρεμβατικότητάς τους λόγω της δυνητικής παροχής πρόσβασης σε περιεχόμενο επικοινωνιών σε γενικευμένη βάση, της πιθανολογικής τους φύσης και των ποσοστών σφάλματος που συνδέονται με τις εν λόγω τεχνολογίες.
75. Επιπλέον, από τη νομολογία του ΔΕΕ μπορεί να συναχθεί ότι τα μέτρα που επιτρέπουν στις δημόσιες αρχές να έχουν γενικευμένη πρόσβαση στο περιεχόμενο μιας επικοινωνίας είναι πιθανότερο να θίξουν το βασικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Τα ζητήματα αυτά είναι εξίσου συναφή και με τα μέτρα για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών τα οποία προβλέπονται στην πρόταση.
76. Σε κάθε περίπτωση, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η παρέμβαση που προκαλείται ιδίως από τα μέτρα για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο και αναλογικό μέτρο. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να αφαιρεθούν από την πρόταση.

#### 4.6 Υποχρεώσεις αναφοράς

77. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν να συμπληρωθεί ο κατάλογος των ειδικών απαιτήσεων αναφοράς του άρθρου 13 της πρότασης με την απαίτηση να συμπεριλαμβάνονται στην αναφορά πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη τεχνολογία με την οποία ο πάροχος έλαβε γνώση του σχετικού καταχρηστικού περιεχομένου, σε περίπτωση που ο τελευταίος έλαβε γνώση πιθανής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών κατόπιν μέτρων που ελήφθησαν για την εκτέλεση εντολής εντοπισμού που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7 της πρότασης.

#### 4.7 Υποχρεώσεις αφαίρεσης και αποκλεισμού

78. Ένα από τα μέτρα που προβλέπονται στην πρόταση για τον μετριασμό των κινδύνων διάδοσης υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι η έκδοση εντολών αφαίρεσης και αποκλεισμού που θα υποχρεώνουν τους παρόχους να αφαιρούν υλικό διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή να απενεργοποιούν ή να αποκλείουν την πρόσβαση σ' αυτό<sup>62</sup>.

---

<sup>59</sup> Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, παράρτημα 8 σ. 281-283.

<sup>60</sup> σ. 15-18.

<sup>61</sup> Βλ. ανωτέρω, παράγραφος 40.

<sup>62</sup> Πρόταση, άρθρα 14 και 16.

79. Ενώ ο αντίκτυπος των εντολών αφαίρεσης στην προστασία των δεδομένων και στο απόρρητο των επικοινωνιών είναι σχετικά περιορισμένος, ως γενική παρατήρηση, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν τη γενική αρχή που πρέπει να τηρείται, ότι κάθε τέτοιο μέτρο θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο στοχευμένο.
80. Ταυτόχρονα, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εφιστούν την προσοχή στο γεγονός ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο έχουν πρόσβαση στην ακριβή διεύθυνση URL του περιεχομένου μόνο εάν το εν λόγω περιεχόμενο έχει καταστεί διαθέσιμο σε ακρυπτογράφητο κείμενο. Κάθε φορά που το περιεχόμενο καθίσταται προσβάσιμο μέσω HTTPS, ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο δεν έχει πρόσβαση στην ακριβή διεύθυνση URL, εκτός εάν αποκρυπτογραφήσει την επικοινωνία. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν τις αμφιβολίες τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα των μέτρων αποκλεισμού και θεωρούν ότι η απαίτηση από τους παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών να αποκρυπτογραφούν τις διαδικτυακές επικοινωνίες προκειμένου να αποκλείσουν εκείνες που αφορούν υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών θα ήταν δυσανάλογη.
81. Επιπλέον και γενικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο αποκλεισμός (ή η απενεργοποίηση) της πρόσβασης σε ψηφιακό στοιχείο είναι μια λειτουργία που υλοποιείται σε επίπεδο δικτύου και μπορεί να αποδειχθεί αναποτελεσματικός, σε περίπτωση πολλαπλών (ενδεχομένως παρόμοιων και όχι πανομοιότυπων) αντιγράφων του ίδιου στοιχείου. Επιπροσθέτως, η εν λόγω λειτουργία μπορεί να αποδειχθεί δυσανάλογη, εάν ο αποκλεισμός επηρεάζει άλλα, όχι παράνομα, ψηφιακά στοιχεία όταν αποθηκεύονται στον ίδιο διακομιστή και καθίστανται μη προσβάσιμα με τη χρήση εντολών δικτύου (π.χ. διεύθυνση IP ή μαύρη λίστα DNS). Επιπλέον, δεν είναι εξίσου αποτελεσματικές όλες οι προσεγγίσεις σε επίπεδο δικτύου όσον αφορά τον αποκλεισμό, και ορισμένες μπορεί εύκολα να καταστρατηγηθούν με αρκετά βασικές τεχνικές δεξιότητες.
82. Τέλος, οι εξουσίες των συντονιστικών αρχών όσον αφορά την έκδοση εντολών αποκλεισμού θα πρέπει να αποσαφηνιστούν στον προτεινόμενο κανονισμό. Για παράδειγμα, από την τρέχουσα διατύπωση του άρθρου 16 παράγραφος 1 και του άρθρου 17 παράγραφος 1, δεν είναι σαφές αν οι συντονιστικές αρχές είναι εξουσιοδοτημένες να εκδίδουν ή να ζητούν μόνο την έκδοση εντολών αποκλεισμού<sup>63</sup>.

## 4.8 Σχετικές τεχνολογίες και διασφαλίσεις

### 4.8.1 Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού

83. Οι απαιτήσεις της πρότασης που ισχύουν για τις τεχνολογίες που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και άγρας παιδιών δεν φαίνεται να είναι αρκετά αυστηρές. Ειδικότερα, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ έχουν επισημάνει ότι —σε αντίθεση με τις ανάλογες διατάξεις του προσωρινού κανονισμού<sup>64</sup>— η πρόταση δεν κάνει καμία ρητή παραπομπή στην αρχή της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού, και δεν προβλέπει ότι οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για τη σάρωση κειμένου σε επικοινωνίες δεν έχουν τη

---

<sup>63</sup> Το άρθρο 16 παράγραφος 1 της πρότασης έχει ως εξής: «Η συντονιστική αρχή εγκατάστασης έχει την εξουσία να ζητήσει από την αρμόδια δικαστική αρχή του κράτους μέλους που την όρισε ή από ανεξάρτητη διοικητική αρχή του εν λόγω κράτους μέλους να εκδώσει εντολή αποκλεισμού [...]», ενώ το άρθρο 17 παράγραφος 1 έχει ως εξής: «Η συντονιστική αρχή εγκατάστασης εκδίδει τις εντολές αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 16 [...]» (η επισήμανση των συντακτών).

<sup>64</sup> Προσωρινός κανονισμός, άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β).

δυνατότητα να συνάγουν την ουσία του περιεχομένου των επικοινωνιών. Η πρόταση απλώς προβλέπει στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο β) ότι οι τεχνολογίες δεν πρέπει να είναι σε θέση να «εξάγουν» άλλες πληροφορίες από τις σχετικές επικοινωνίες πέραν των πληροφοριών που είναι απολύτως αναγκαίες για τον εντοπισμό. Ωστόσο, το πρότυπο αυτό δεν φαίνεται να είναι αρκετά αυστηρό, καθώς μπορεί να είναι δυνατόν να *συναχθούν* άλλες πληροφορίες από την ουσία του περιεχομένου μιας επικοινωνίας χωρίς να *εξαχθούν* πληροφορίες από αυτή καθαυτή.

84. Κατά συνέπεια, ο ΕΕΠΔ και το ΕΣΠΔ συνιστούν να εισαχθεί στην πρόταση αιτιολογική σκέψη η οποία να αναφέρει ότι η αρχή της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού που προβλέπεται στο άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 ισχύει για τις τεχνολογίες που ρυθμίζονται με το άρθρο 10 της πρότασης δυνάμει του νόμου και, ως εκ τούτου, δεν χρειάζονται να επαναληφθεί στο νομικό κείμενο. Επιπλέον, το άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο β) θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να διασφαλιστεί ότι όχι μόνο δεν θα εξάγονται άλλες πληροφορίες, αλλά και δεν θα συνάγονται, όπως προβλέπεται επί του παρόντος στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του προσωρινού κανονισμού.

#### 4.8.2 Αξιοπιστία των τεχνολογιών

85. Η πρόταση προβλέπει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να χρησιμοποιούν διάφορα είδη τεχνολογικών λύσεων για την εκτέλεση εντολών εντοπισμού. Ειδικότερα, η πρόταση προβλέπει τη διαθεσιμότητα και τη λειτουργία συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης για τον εντοπισμό άγνωστου υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών<sup>65</sup>, τα οποία θα μπορούσαν να θεωρηθούν από ορισμένες συντονιστικές αρχές ως τα πλέον προηγμένα. Ενώ η αποτελεσματικότητα της πρότασης εξαρτάται από την αξιοπιστία των εν λόγω τεχνολογικών λύσεων, ελάχιστες είναι οι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τη γενικευμένη και συστηματική χρήση αυτών των τεχνικών, γεγονός που χρήζει προσεκτικής εξέτασης.
86. Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ χρειάστηκε να τις χρησιμοποιήσουν στην αξιολόγηση της αναλογικότητας που διενήργησαν, λόγω έλλειψης εναλλακτικών λύσεων, πρέπει να σημειωθεί ότι οι δείκτες επιδόσεων των τεχνολογιών εντοπισμού που αναφέρονται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων η οποία συνοδεύει την πρόταση παρέχουν ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αξιολογήθηκαν και με το κατά πόσον αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές επιδόσεις των σχετικών τεχνολογιών. Δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τις δοκιμές ή τα κριτήρια αναφοράς που χρησιμοποιούν οι πωλητές τεχνολογίας για τη μέτρηση των εν λόγω επιδόσεων. Χωρίς τις πληροφορίες αυτές, δεν είναι δυνατή η αναπαραγωγή των δοκιμών ή η αξιολόγηση της εγκυρότητας των δηλώσεων επιδόσεων. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, παρόλο που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι οι δείκτες επιδόσεων υποδηλώνουν ότι ορισμένα εργαλεία εντοπισμού έχουν υψηλό επίπεδο ακρίβειας (για παράδειγμα, η ακρίβεια ορισμένων εργαλείων εντοπισμού προσεταιρισμού είναι 88 %)<sup>66</sup>, οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να εξεταστούν υπό το πρίσμα της προβλεπόμενης πρακτικής χρήσης των εργαλείων εντοπισμού και της σοβαρότητας των κινδύνων τους οποίους θα συνεπαγόταν η εσφαλμένη αξιολόγηση ενός δεδομένου υλικού για τα σχετικά υποκείμενα των δεδομένων. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι, με αυτήν την επεξεργασία υψηλού κινδύνου, το ποσοστό αποτυχίας 12 % ενέχει υψηλό κίνδυνο για τα υποκείμενα των δεδομένων που υπόκεινται σε ψευδώς θετικά αποτελέσματα, ακόμη και όταν υπάρχουν διασφαλίσεις για την πρόληψη ψευδών αναφορών στις αρχές επιβολής του νόμου. Είναι εξαιρετικά

---

<sup>65</sup> Βλ. έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων σ. 281-282.

<sup>66</sup> Ο.π. σ. 283.

απίθανο οι πάροχοι υπηρεσιών να δεσμεύσουν επαρκείς πόρους για την επανεξέταση ενός τέτοιου ποσοστού ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων.

87. Όπως προαναφέρθηκε <sup>67</sup>, οι δείκτες επιδόσεων θα πρέπει να παρέχουν πλήρη εικόνα της συμπεριφοράς των εργαλείων εντοπισμού. Είναι επαρκώς τεκμηριωμένο πως, όταν χρησιμοποιούνται αλγόριθμοι τεχνητής νοημοσύνης σε εικόνες ή κείμενο, μπορεί να οδηγήσουν σε μεροληψία και διακρίσεις εξαιτίας της ελλιπούς αντιπροσωπευτικότητας ορισμένων πληθυσμιακών ομάδων στα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση του αλγόριθμου. Η εν λόγω μεροληψία θα πρέπει να αναγνωρίζεται, να υπολογίζεται και να περιορίζεται σε ένα αποδεκτό επίπεδο, ώστε τα συστήματα εντοπισμού να είναι πραγματικά επωφελή για την κοινωνία στο σύνολό της.
88. Μολονότι έχει διεξαχθεί μελέτη των τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό<sup>68</sup>, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι απαιτείται περαιτέρω ανάλυση προκειμένου να αξιολογηθεί με ανεξάρτητο τρόπο η αξιοπιστία των υφιστάμενων εργαλείων ως προς τη χρήση τους σε πραγματικές περιπτώσεις. Η ανάλυση αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε εξαντλητικούς δείκτες επιδόσεων και να αξιολογεί τον αντίκτυπο πιθανών σφαλμάτων στις πραγματικές συνθήκες για όλα τα υποκείμενα των δεδομένων τα οποία αφορά η πρόταση. Δεδομένου ότι οι τεχνολογίες αυτές αποτελούν τη βάση στην οποία θεμελιώνεται η πρόταση, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι η εν λόγω ανάλυση είναι υψίστης σημασίας για την αξιολόγηση της επάρκειας της πρότασης.
89. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν επίσης ότι η πρόταση δεν ορίζει απαιτήσεις για συγκεκριμένες τεχνολογίες όσον αφορά είτε τα ποσοστά σφάλματος είτε τη χρήση αλγόριθμων ταξινόμησης και την επαλήθευσή τους ή άλλους περιορισμούς. Με αυτόν τον τρόπο επαφίεται στην πρακτική εφαρμογή η ανάπτυξη τέτοιων κριτηρίων κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας της χρήσης μιας συγκεκριμένης τεχνολογίας, με αποτέλεσμα την περαιτέρω έλλειψη ακρίβειας και σαφήνειας.
90. Δεδομένης της σημασίας των συνεπειών για τα υποκείμενα των δεδομένων σε περιπτώσεις ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι τα ψευδώς θετικά ποσοστά πρέπει να μειωθούν στο ελάχιστο, και ότι τα εν λόγω συστήματα πρέπει να σχεδιαστούν με γνώμονα ότι η συντριπτική πλειονότητα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών δεν αφορά ούτε υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ούτε άγρα παιδιών, καθώς και ότι ακόμη και ένα πολύ χαμηλό ποσοστό ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων θα συνεπάγεται πολύ υψηλό αριθμό ψευδώς θετικών αποτελεσμάτων, δεδομένου του όγκου των δεδομένων που θα υπόκεινται σε εντοπισμό. Γενικότερα, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν επίσης ανησυχία για το γεγονός ότι οι επιδόσεις των διαθέσιμων εργαλείων που αναφέρονται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων δεν αντικατοπτρίζουν ακριβείς και συγκρίσιμους δείκτες σχετικά με τα ψευδώς θετικά και ψευδώς αρνητικά ποσοστά, και θεωρούν ότι θα πρέπει να εκδοθούν συγκρίσιμοι και ουσιαστικοί δείκτες επιδόσεων για τις εν λόγω τεχνολογίες, προτού θεωρηθούν διαθέσιμες και αποδοτικές.

#### 4.8.3 Σάρωση ακουστικών επικοινωνιών

91. Σε αντίθεση με τον προσωρινό κανονισμό<sup>69</sup>, η πρόταση δεν εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής της τη σάρωση ακουστικών επικοινωνιών στο πλαίσιο του εντοπισμού του προσεταιρισμού παιδιών<sup>70</sup>. Το

---

<sup>67</sup> Βλέπε παραγράφους 63-64. ανωτέρω.

<sup>68</sup> Βλ. έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων σ. 279 και επ.

<sup>69</sup> Πρβλ. προσωρινό κανονισμό, άρθρο 1 παράγραφος 2.

<sup>70</sup> Πρβλ. πρόταση, άρθρο 1.

ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ πιστεύουν ότι η σάρωση ακουστικών επικοινωνιών είναι ιδιαίτερα παρεμβατική, καθώς κανονικά απαιτεί ενεργό, συνεχή και «ζωντανή» παρακολούθηση. Επιπλέον, σε ορισμένα κράτη μέλη, το απόρρητο του προφορικού λόγου απολαύει ειδικής προστασίας<sup>71</sup>. Επιπροσθέτως, λόγω του γεγονότος ότι, καταρχήν, θα πρέπει να αναλυθεί όλο το περιεχόμενο της ακουστικής επικοινωνίας, το μέτρο αυτό ενδέχεται να θίγει το βασικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Ως εκ τούτου, αυτή η μέθοδος εντοπισμού θα πρέπει να παραμείνει εκτός του πεδίου εφαρμογής των υποχρεώσεων εντοπισμού που ορίζονται στον προτεινόμενο κανονισμό, όσον αφορά τόσο τα φωνητικά μηνύματα όσο και τις ζωντανές επικοινωνίες, ιδίως υπό το πρίσμα του γεγονότος ότι η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση δεν προσδιορίζει συγκεκριμένους κινδύνους ή αλλαγές στο τοπίο των απειλών που θα δικαιολογούσαν τη χρήση της<sup>72</sup>.

#### 4.8.4 Επαλήθευση της ηλικίας

92. Η πρόταση ενθαρρύνει τους παρόχους να χρησιμοποιούν μέτρα επαλήθευσης της ηλικίας και υπολογισμού της ηλικίας με σκοπό την ταυτοποίηση των παιδιών-χρηστών στις υπηρεσίες τους<sup>73</sup>. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ επισημαίνουν ότι επί του παρόντος δεν υπάρχει τεχνολογική λύση ικανή να αξιολογήσει με βεβαιότητα την ηλικία ενός χρήστη σε διαδικτυακό πλαίσιο, χωρίς να βασίζεται σε επίσημη ψηφιακή ταυτότητα, η οποία δεν είναι διαθέσιμη σε κάθε Ευρωπαίο πολίτη σ' αυτό το στάδιο<sup>74</sup>. Ως εκ τούτου, η προβλεπόμενη από την πρόταση χρήση μέτρων επαλήθευσης της ηλικίας θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει στον αποκλεισμό, π.χ., των νεαρών ενηλίκων από την πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες ή στη χρήση πολύ παρεμβατικών εργαλείων επαλήθευσης της ηλικίας, τα οποία θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν ή να αποθαρρύνουν τη νόμιμη χρήση των επηρεαζόμενων υπηρεσιών.
93. Στο πλαίσιο αυτό, και παρά το γεγονός ότι η αιτιολογική σκέψη 16 της πρότασης αναφέρεται στα εργαλεία γονικού ελέγχου ως πιθανά μέτρα μετριασμού, το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΑ συνιστούν την τροποποίηση του προτεινόμενου κανονισμού ώστε να επιτρέπεται ρητά στους παρόχους να βασίζονται σε μηχανισμούς γονικού ελέγχου πέραν της επαλήθευσης της ηλικίας ή ως εναλλακτικής λύσης για την επαλήθευση.

#### 4.9 Διατήρηση των πληροφοριών

94. Το άρθρο 22 της πρότασης περιορίζει τους σκοπούς για τους οποίους οι πάροχοι που υπόκεινται στην πρόταση μπορούν να διατηρούν δεδομένα περιεχομένου και άλλα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε σχέση με τα μέτρα που λαμβάνονται για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην πρόταση. Ωστόσο, η πρόταση αναφέρει ότι οι πάροχοι μπορούν επίσης να διατηρούν αυτές τις πληροφορίες με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ακρίβειας των τεχνολογιών για τον εντοπισμό διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο πλαίσιο εκτέλεσης εντολής εντοπισμού, ωστόσο δεν αποθηκεύουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τον σκοπό αυτό<sup>75</sup>.

---

<sup>71</sup> Βλ. π.χ. γερμανικό Ποινικό Κώδικα, άρθρο 201.

<sup>72</sup> Βλ. έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων.

<sup>73</sup> Βλ. πρόταση, άρθρο 4 παράγραφος 3, άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και αιτιολογική σκέψη 16.

<sup>74</sup> Βλ. π.χ. CNIL, σύσταση 7: Ελέγξτε την ηλικία του παιδιού και τη γονική συναίνεση με σεβασμό προς την ιδιωτική ζωή του παιδιού (9 Αυγούστου 2021).

<sup>75</sup> Πρόταση, άρθρο 22 παράγραφος 1.

95. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι μόνο οι πάροχοι που χρησιμοποιούν τις δικές τους τεχνολογίες εντοπισμού θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν δεδομένα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ακρίβειας των τεχνολογιών, ενώ όσοι χρησιμοποιούν τεχνολογίες που παρέχονται από το Κέντρο της ΕΕ δεν θα πρέπει να επωφελούνται από αυτή τη δυνατότητα. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι ενδέχεται να είναι δύσκολο να διασφαλιστεί στην πράξη ότι δεν θα αποθηκεύονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τον σκοπό αυτό, καθώς τα περισσότερα δεδομένα περιεχομένου και άλλα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για σκοπούς εντοπισμού είναι πιθανό να χαρακτηριστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

#### 4.10 Επιπτώσεις στην κρυπτογράφηση

96. Οι ευρωπαϊκές αρχές προστασίας δεδομένων τάσσονται σταθερά υπέρ της ευρείας διαθεσιμότητας ισχυρών εργαλείων κρυπτογράφησης και κατά κάθε είδους κερκόπορτας<sup>76</sup>. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η κρυπτογράφηση είναι σημαντική για τη διασφάλιση της απόλαυσης όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός και εκτός διαδικτύου<sup>77</sup>. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι οι τεχνολογίες κρυπτογράφησης συμβάλλουν με θεμελιώδη τρόπο στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και του απορρήτου των επικοινωνιών, καθώς και στην καινοτομία και την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας, η οποία βασίζεται στο υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης και σιγουριάς που παρέχουν οι εν λόγω τεχνολογίες.
97. Στο πλαίσιο των διαπροσωπικών επικοινωνιών, η διατεματική κρυπτογράφηση («E2EE») αποτελεί καίριο εργαλείο για τη διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς παρέχει ισχυρές τεχνικές διασφαλίσεις έναντι της πρόσβασης στο περιεχόμενο των επικοινωνιών από οποιονδήποτε τρίτο, συμπεριλαμβανομένου του παρόχου, εκτός του αποστολέα και του παραλήπτη (ή των παραληπτών). Η με οποιονδήποτε τρόπο πρόληψη ή αποθάρρυνση της χρήσης της E2EE, η επιβολή στους παρόχους υπηρεσιών της υποχρέωσης να επεξεργάζονται δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών για σκοπούς άλλους από την παροχή των υπηρεσιών τους ή η επιβολή σε αυτούς της υποχρέωσης να προωθούν προληπτικά τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σε τρίτους θα συνεπαγόταν τον κίνδυνο οι πάροχοι να προσφέρουν λιγότερο κρυπτογραφημένες υπηρεσίες προκειμένου να συμμορφωθούν καλύτερα με τις υποχρεώσεις, αποδυναμώνοντας έτσι τον ρόλο της κρυπτογράφησης εν γένει και υπονομεύοντας τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των Ευρωπαίων πολιτών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ενώ η E2EE είναι ένα από τα συχνότερα χρησιμοποιούμενα μέτρα ασφάλειας στο πλαίσιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, άλλες τεχνικές λύσεις (π.χ. η χρήση άλλων κρυπτογραφικών συστημάτων) ενδέχεται να είναι ή να καταστούν εξίσου σημαντικές για την ασφάλεια και την προστασία του απορρήτου των ψηφιακών επικοινωνιών. Ως εκ τούτου, η χρήση τους δεν θα πρέπει να αποτρέπεται ή να αποθαρρύνεται.
98. Η χρήση εργαλείων για την παρακολούθηση και την ανάλυση διαπροσωπικών ηλεκτρονικών επικοινωνιών έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την E2EE, καθώς η τελευταία έχει ως στόχο να εγγραφή

---

<sup>76</sup> Βλ. π.χ. Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία δεδομένων, Statement of the WP29 on encryption and their impact on the protection of individuals with regard to the processing of their personal data in the EU [Δήλωση της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με την κρυπτογράφηση και τον αντίκτυπό της στην προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ] (11 Απριλίου 2018).

<sup>77</sup> Βλ. Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Resolution 47/16 on the promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet [Ψήφισμα 47/16 σχετικά με την προώθηση, την προστασία και την απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο διαδίκτυο], UN Doc. A/HRC/RES/47/16 (26 Ιουλίου 2021).

από τεχνική άποψη ότι μια επικοινωνία παραμένει εμπιστευτική μεταξύ του αποστολέα του παραλήπτη.

99. Κατά συνέπεια, παρόλο που με την πρόταση δεν θεσπίζεται υποχρέωση συστηματικής παρακολούθησης για τους παρόχους, απλώς και μόνο η πιθανότητα έκδοσης εντολής εντοπισμού ενδέχεται να επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό τις τεχνικές επιλογές των παρόχων, ιδίως λόγω του περιορισμένου χρονικού διαστήματος μέσα στο οποίο θα πρέπει να συμμορφωθούν με την εν λόγω εντολή και λόγω των βαρέων κυρώσεων που αντιμετωπίζουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης<sup>78</sup>. Στην πράξη, αυτό μπορεί να οδηγήσει ορισμένους παρόχους να σταματήσουν να χρησιμοποιούν την E2EE.
100. Ο αντίκτυπος της υποβάθμισης ή της αποθάρρυνσης της χρήσης της E2EE, ο οποίος μπορεί να προκύψει από την πρόταση, πρέπει να αξιολογηθεί δεόντως. Καθεμία από τις τεχνικές καταστρατήγησης του χαρακτήρα της E2EE που διαφυλάσσει την ιδιωτική ζωή, οι οποίες παρουσιάζονται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση, θα εισαγάγει κενά ασφαλείας<sup>79</sup>. Για παράδειγμα, η σάρωση από την πλευρά του πελάτη<sup>80</sup> ενδέχεται να οδηγήσει σε ουσιαστική, μη στοχευμένη πρόσβαση και επεξεργασία μη κρυπτογραφημένου περιεχομένου στις συσκευές του τελικού χρήστη. Μια τόσο σημαντική υποβάθμιση του απορρήτου θα επηρέαζε ιδιαίτερα τα παιδιά, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες που χρησιμοποιούν είναι πιθανότερο να αποτελέσουν στόχο εντολών εντοπισμού, καθιστώντας τα ευάλωτα στην παρακολούθηση ή την λαθροακρόαση. Ταυτόχρονα, η σάρωση από την πλευρά του διακομιστή είναι επίσης θεμελιωδώς ασυμβίβαστη με το πρότυπο της E2EE, δεδομένου ότι ο δίαυλος επικοινωνίας, διομότιμα κρυπτογραφημένος, θα πρέπει να διαρραγεί, με αποτέλεσμα τη μαζική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στους διακομιστές των παρόχων.
101. Ενώ η πρόταση αναφέρει ότι «αφήνει στον οικείο πάροχο την επιλογή των τεχνολογιών που θα χρησιμοποιηθούν για την αποτελεσματική συμμόρφωση με τις εντολές εντοπισμού και δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι ενθαρρύνει ή αποθαρρύνει τη χρήση οποιασδήποτε τεχνολογίας»<sup>81</sup>, η διαρθρωτική ασυμβατότητα ορισμένων εντολών εντοπισμού με την E2EE καθίσταται ουσιαστικά ισχυρό αντικίνητρο για τη χρήση της E2EE. Η αδυναμία πρόσβασης και χρήσης υπηρεσιών μέσω της E2EE (η οποία αποτελεί την τρέχουσα τεχνολογία αιχμής όσον αφορά την τεχνική εγγύηση του απορρήτου) θα μπορούσε να έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα στην ελευθερία της έκφρασης και στη νόμιμη ιδιωτική χρήση των υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Η δυσμενής σχέση μεταξύ του εντοπισμού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή προσηταιρισμού και της E2EE αναγνωρίζεται επίσης από την Επιτροπή, η οποία επισημαίνει στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων<sup>82</sup> την πιθανότητα η εφαρμογή της E2EE από το Facebook το 2023 να θέσει τέρμα στην εθελοντική σάρωση του Facebook.

---

<sup>78</sup> Πρβλ. πρόταση, άρθρο 35.

<sup>79</sup> Βλ. ενότητα 4.2 στο Abelson, Harold, Ross J. Anderson, Steven M. Bellon, Josh Benaloh, Matt Blaze, John L. Callas, Whitfield Diffie, Susan Landau, Peter G. Neumann, Ronald L. Rivest, Jeffrey I. Schiller, Bruce Schneier, Vanessa Teague και Carmela Troncoso, «Bugs in our Pockets: The Risks of Client-Side Scanning» [Κοριόι στις τσέπες μας: Οι κίνδυνοι σάρωσης από την πλευρά του πελάτη], ArXiv abs/2110.07450 (2021).

<sup>80</sup> Η σάρωση από την πλευρά του πελάτη αναφέρεται ευρέως σε συστήματα που σαρώνουν περιεχόμενο μηνυμάτων για αντιστοίχιση με βάση δεδομένων επιλήψιμου περιεχομένου πριν από την αποστολή του μηνύματος στον προοριζόμενο παραλήπτη.

<sup>81</sup> Πρόταση, αιτιολογική σκέψη 26.

<sup>82</sup> Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων σ. 27.



102. Για να διασφαλιστεί ότι ο προτεινόμενος κανονισμός δεν υπονομεύει την ασφάλεια ή το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών των Ευρωπαίων πολιτών, το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι το διατακτικό της πρότασης θα πρέπει να αναφέρει σαφώς ότι καμία διάταξη του προτεινόμενου κανονισμού δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως απαγόρευση ή αποδυνάμωση της κρυπτογράφησης, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 25 του προσωρινού κανονισμού.

#### 4.11 Εποπτεία, επιβολή του νόμου και συνεργασία

##### 4.11.1 Ο ρόλος των εθνικών εποπτικών αρχών στο πλαίσιο του ΓΚΠΑ

103. Η πρόταση προβλέπει τη δημιουργία δικτύου εθνικών συντονιστικών αρχών, οι οποίες θα είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή και την επιβολή του προτεινόμενου κανονισμού<sup>83</sup>. Ενώ η αιτιολογική σκέψη 54 της πρότασης αναφέρει ότι «οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με την εποπτεία και την επιβολή δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι επηρεάζουν τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες που έχουν οι αρχές προστασίας δεδομένων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679», το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΔ είναι της άποψης ότι η σχέση μεταξύ των καθηκόντων των συντονιστικών αρχών και των καθηκόντων των αρχών προστασίας δεδομένων θα πρέπει να ρυθμιστεί καλύτερα και ότι οι αρχές προστασίας δεδομένων θα πρέπει να αποκτήσουν σημαντικότερο ρόλο στο πλαίσιο του προτεινόμενου κανονισμού.
104. Ειδικότερα, οι πάροχοι θα πρέπει να υποχρεούνται να ζητούν τη γνώμη των αρχών προστασίας δεδομένων μέσω της διαδικασίας προηγούμενης διαβούλευσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 36 του ΓΚΠΑ, πριν από την εφαρμογή μέτρων εντοπισμού υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή εντοπισμού προσεταιρισμού, και όχι αποκλειστικά σε σχέση με τη χρήση μέτρων για τον εντοπισμό της άγρας παιδιών, όπως προβλέπεται επί του παρόντος στην πρόταση<sup>84</sup>. Όλα τα μέτρα εντοπισμού θα πρέπει να θεωρείται ότι οδηγούν εξ ορισμού σε «υψηλό κίνδυνο» και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπόκεινται σε διαδικασία προηγούμενης διαβούλευσης, ανεξάρτητα από το αν αφορούν προσεταιρισμό ή υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, όπως συμβαίνει ήδη στο πλαίσιο του προσωρινού κανονισμού<sup>85</sup>. Επιπλέον, οι αρμόδιες αρχές προστασίας δεδομένων που ορίζονται βάσει του ΓΚΠΑ θα πρέπει πάντα να είναι εξουσιοδοτημένες να διατυπώνουν τις απόψεις τους σχετικά με τα προβλεπόμενα μέτρα εντοπισμού, και όχι μόνο σε συγκεκριμένες περιστάσεις<sup>86</sup>.
105. Επιπλέον, με τον προτεινόμενο κανονισμό θα πρέπει να θεσπιστεί ένα σύστημα για την αντιμετώπιση και την επίλυση διαφωνιών μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των αρχών προστασίας δεδομένων όσον αφορά τις εντολές εντοπισμού. Ειδικότερα, οι αρχές προστασίας δεδομένων θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να προσβάλλουν μια εντολή εντοπισμού ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους της αρμόδιας δικαστικής αρχής ή της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής που εξέδωσε την εντολή εντοπισμού. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΑ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν τον τρόπο με τον οποίο, σύμφωνα με την τρέχουσα έκδοση της πρότασης, η γνώμη των αρμόδιων αρχών προστασίας δεδομένων μπορεί να απορριφθεί από την αρμόδια αρχή κατά την έκδοση εντολής εντοπισμού. Αυτό ενδέχεται να οδηγήσει σε αντικρουόμενες αποφάσεις, καθώς οι αρχές προστασίας δεδομένων, όπως επιβεβαιώνεται από το άρθρο 36 παράγραφος 2 του ΓΚΠΑ, θα διατηρήσουν το πλήρες φάσμα των διορθωτικών εξουσιών τους σύμφωνα με το άρθρο 58 του ΓΚΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας να διατάσσουν την απαγόρευση της επεξεργασίας.

---

<sup>83</sup> Πρόταση άρθρο 25.

<sup>84</sup> Πρόταση, άρθρο 7 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β).

<sup>85</sup> Προσωρινός κανονισμός, άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

<sup>86</sup> Πρβλ. πρόταση, άρθρο 7 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ).

#### 4.11.2 Ο ρόλος του ΕΣΠΔ

106. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι η πρόταση προβλέπει στο άρθρο 50 παράγραφος 1 τρίτη περίοδος ότι «το Κέντρο της ΕΕ ζητεί τη γνώμη της οικείας επιτροπής τεχνολογίας και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων», προτού προσθέσει μια συγκεκριμένη τεχνολογία στους καταλόγους τεχνολογιών που μπορούν να εξετάσουν οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας και οι πάροχοι υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών για την εκτέλεση εντολών εντοπισμού. Προβλέπει επίσης ότι το ΕΣΠΔ διατυπώνει τις γνώμες του εντός οκτώ εβδομάδων, οι οποίες μπορούν να παραταθούν κατά έξι ακόμα εβδομάδες, κατά περίπτωση, λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας του αντικειμένου. Τέλος, η πρόταση απαιτεί από το ΕΣΠΔ να ενημερώνει το Κέντρο της ΕΕ για την ενδεχόμενη παράταση εντός ενός μηνός από την παραλαβή της αίτησης για διαβούλευση καθώς και για τους λόγους της καθυστέρησης.
107. Τα υφιστάμενα καθήκοντα του ΕΣΠΔ καθορίζονται στο άρθρο 70 του ΓΚΠΔ και στο άρθρο 51 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 (στο εξής: «LED»)<sup>87</sup>. Στο πλαίσιο των καθηκόντων αυτών, ορίζεται ότι το ΕΣΠΔ παρέχει συμβουλές στην Επιτροπή και εκδίδει γνωμοδοτήσεις κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, εθνικής εποπτικής αρχής ή του/της προέδρου της. Ενώ το άρθρο 1 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της πρότασης ορίζει ότι οι κανόνες που θεσπίζονται στον ΓΚΠΔ και στην οδηγία LED για την επιβολή του νόμου δεν θίγονται από την πρόταση, η εξουσιοδότηση του Κέντρου της ΕΕ να ζητεί γνωμοδοτήσεις από το ΕΣΠΔ υπερβαίνει τα καθήκοντα που ανατίθενται στο ΕΣΠΔ βάσει του ΓΚΠΔ και της LED. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να καταστεί σαφές στον προτεινόμενο κανονισμό —τουλάχιστον σε αιτιολογική σκέψη— ότι η πρόταση διευρύνει τα καθήκοντα του ΕΣΠΔ. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκτιμούν τον σημαντικό ρόλο που η πρόταση αναθέτει στο ΕΣΠΔ όσον αφορά την απαίτηση συμμετοχής του στην πρακτική εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού. Στην πράξη, η γραμματεία του ΕΣΠΔ διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην παροχή της αναλυτικής, διοικητικής και υλικοτεχνικής υποστήριξης που απαιτείται για την έκδοση των γνωμοδοτήσεων του ΕΣΠΔ. Κατά συνέπεια, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το ΕΣΠΔ και τα μέλη του μπορούν να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους, είναι σημαντικό να διατεθεί επαρκής προϋπολογισμός και προσωπικό στο ΕΣΠΔ. Δυστυχώς, ωστόσο, στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο της πρότασης δεν αναφέρεται ότι θα διατεθούν πρόσθετοι πόροι για την εκτέλεση των πρόσθετων καθηκόντων που αναθέτει η πρόταση στο ΕΣΠΔ<sup>88</sup>.
108. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι το άρθρο 50 της πρότασης δεν αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο θα ενεργήσει το Κέντρο της ΕΕ, αφού λάβει γνωμοδότηση από το ΕΣΠΔ<sup>89</sup>. Στην αιτιολογική σκέψη 27 της πρότασης αναφέρεται απλώς ότι οι συμβουλές που παρέχονται από το ΕΣΠΔ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από το Κέντρο της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Θα πρέπει, ωστόσο, να αποσαφηνιστεί ο σκοπός που θα εξυπηρετούσε στη διαδικασία η γνωμοδότηση που απαιτείται και προβλέπεται στο άρθρο 50 της πρότασης και ο τρόπος με τον οποίο θα ενεργούσε το Κέντρο της ΕΕ, αφού λάβει τη γνωμοδότηση του ΕΣΠΔ.
109. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν ότι, ενώ τυχόν κατευθυντήριες γραμμές ή πιθανή γνωμοδότηση του ΕΣΠΔ σχετικά με τη χρήση τεχνολογιών εντοπισμού θα αξιολογούν τη χρήση των εν λόγω τεχνολογιών σε γενικό επίπεδο, για προηγούμενη διαβούλευση σύμφωνα με το άρθρο 36

---

<sup>87</sup> Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89–131).

<sup>88</sup> Πρβλ. πρόταση, σ. 124 και επ.

<sup>89</sup> Βλ., αντιθέτως, άρθρο 51 παράγραφος 4 της οδηγίας LED.

του ΓΚΠΔ, η εθνική εποπτική αρχή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ειδικές περιστάσεις και να διενεργεί κατά περίπτωση αξιολόγηση της σχεδιαζόμενης επεξεργασίας από τον οικείο υπεύθυνο επεξεργασίας. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι οι εποπτικές αρχές θα εφαρμόζουν και θα πρέπει να εφαρμόζουν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 36 του ΓΚΠΔ, προκειμένου να αποφασίσουν αν είναι αναγκαίο να παραταθεί η προθεσμία που ορίζεται στον ΓΚΠΔ για τη διατύπωση της γνώμης τους κατόπιν προηγούμενης διαβούλευσης, και δεν υπάρχει ανάγκη εφαρμογής διαφορετικών προτύπων όταν η προηγούμενη διαβούλευση αφορά τη χρήση τεχνολογίας εντοπισμού<sup>90</sup>.

110. Τέλος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 («Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις υποχρεώσεις εντοπισμού»), η πρόταση ορίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 7 έως 10 της πρότασης. Το άρθρο 11 της πρότασης θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να καταστεί σαφές ότι, πέραν των συντονιστικών αρχών και του Κέντρου της ΕΕ, η Επιτροπή θα πρέπει να ζητεί τη γνώμη του ΕΣΠΔ αναφορικά με το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών εκτός της προβλεπόμενης διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης πριν από την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις υποχρεώσεις εντοπισμού.
111. Ως εκ τούτου, τόσο το καθήκον του ΕΣΠΔ όσο και ο ρόλος του εντός του νομικού πλαισίου που θα θεσπιστεί με την πρόταση χρήζουν περαιτέρω αξιολόγησης από τον νομοθέτη.

#### 4.11.3 Ρόλος του Κέντρου της ΕΕ σχετικά με τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών

112. Το κεφάλαιο IV της πρότασης προβλέπει τη σύσταση του Κέντρου της ΕΕ, ως νέου αποκεντρωμένου οργανισμού που θα καταστήσει δυνατή την εφαρμογή της πρότασης. Μεταξύ άλλων καθηκόντων, το Κέντρο της ΕΕ θα πρέπει να διευκολύνει την πρόσβαση των παρόχων σε αξιόπιστες τεχνολογίες εντοπισμού· να καθιστά διαθέσιμους δείκτες που να έχουν δημιουργηθεί με βάση τη διαδικτυακή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών όπως αυτή θα έχει επαληθευτεί από δικαστήρια ή ανεξάρτητες διοικητικές αρχές των κρατών μελών, για σκοπούς εντοπισμού· να παρέχει ορισμένη συνδρομή, κατόπιν αιτήματος, σε σχέση με τη διενέργεια εκτιμήσεων κινδύνου· και να παρέχει στήριξη στο πλαίσιο της επικοινωνίας με τις αρμόδιες εθνικές αρχές<sup>91</sup>.
113. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν την ικανοποίησή τους για το άρθρο 77 παράγραφος 1 της πρότασης, το οποίο επιβεβαιώνει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το Κέντρο της ΕΕ υπόκειται στον κανονισμό EUDPR, και προβλέπει ότι τα μέτρα για την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού από το Κέντρο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον διορισμό υπευθύνου προστασίας δεδομένων του Κέντρου της ΕΕ, θεσπίζονται κατόπιν διαβουλεύσεων με τον ΕΕΠΔ. Ωστόσο, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ είναι της γνώμης ότι αρκετές διατάξεις του εν λόγω κεφαλαίου χρήζουν διεξοδικότερης εξέτασης.
114. Καταρχάς, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι το άρθρο 48 της πρότασης προβλέπει τη διαβίβαση όλων των αναφορών που δεν είναι «προδήλως αβάσιμες»<sup>92</sup> στις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου και στον Οργανισμό της ΕΕ για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου («Ευρωπόλ»). Το εν λόγω ελάχιστο όριο για τη διαβίβαση αναφορών από το Κέντρο της ΕΕ στις εθνικές αρχές επιβολής

---

<sup>90</sup> Πρβλ. πρόταση, αιτιολογική σκέψη 24.

<sup>91</sup> Βλ. COM(2022) 209 final, σ. 9.

<sup>92</sup> Ο όρος «προδήλως αβάσιμες» περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 65 της πρότασης ως εξής: «όταν είναι αμέσως προφανές, χωρίς ουσιαστική νομική ή πραγματολογική ανάλυση, ότι οι δραστηριότητες που αποτελούν αντικείμενο αναφοράς δεν συνιστούν διαδικτυακή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών».

του νόμου και την Ευρωπόλ («που δεν είναι προδήλως αβάσιμες») φαίνεται υπερβολικά χαμηλό, ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι σκοπός της ίδρυσης του Κέντρου της ΕΕ, όπως ορίζεται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων της Επιτροπής<sup>93</sup>, είναι η ελάφρυνση του φόρτου που συνεπάγεται για τις αρχές επιβολής του νόμου και την Ευρωπόλ το φιλτράρισμα περιεχομένου που επισημαίνεται εσφαλμένα ως υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Στο πλαίσιο αυτό, δεν είναι σαφής ο λόγος για τον οποίο το Κέντρο της ΕΕ, ως κόμβος εμπειρογνωσίας, δεν μπόρεσε να διενεργήσει διεξοδικότερη νομική αξιολόγηση, βασιζόμενη σε πραγματικά περιστατικά, για να περιορίσει τους κινδύνους διαβίβασης δεδομένων αθώων προσώπων στις αρχές επιβολής του νόμου.

115. Δεύτερον, η διάταξη σχετικά με τη διάρκεια αποθήκευσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το Κέντρο της ΕΕ φαίνεται σχετικά ανοικτή, δεδομένου του ευαίσθητου χαρακτήρα των οικείων δεδομένων. Ακόμη και αν δεν είναι δυνατό να καθοριστεί μέγιστη περίοδος διατήρησης για την αποθήκευση των εν λόγω δεδομένων, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν να οριστεί στην πρόταση τουλάχιστον μια μέγιστη προθεσμία για να επανεξεταστεί η αναγκαιότητα συνέχισης της αποθήκευσης των δεδομένων και να απαιτείται αιτιολόγηση για την παράταση της διατήρησης μετά την εν λόγω περίοδο.
116. Επιπλέον, δεδομένου του εξαιρετικά ευαίσθητου χαρακτήρα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία από το Κέντρο της ΕΕ, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ είναι της γνώμης ότι η επεξεργασία θα πρέπει να υπόκειται σε πρόσθετες εγγυήσεις, πιο συγκεκριμένα για τη διασφάλιση αποτελεσματικής εποπτείας. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει την υποχρέωση του Κέντρου της ΕΕ να τηρεί καταχωρίσεις για πράξεις επεξεργασίας σε συστήματα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας που αφορούν τα δεδομένα (δηλαδή που αντικατοπτρίζουν την απαίτηση για επιχειρησιακά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το κεφάλαιο ΙΧ του EUDPR), συμπεριλαμβανομένης της καταχώρισης, της μεταβολής, της πρόσβασης, της αναζήτησης πληροφοριών, της γνωστοποίησης, του συνδυασμού και της διαγραφής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι καταχωρίσεις που αφορούν αναζήτηση πληροφοριών και γνωστοποίηση επιτρέπουν τον προσδιορισμό της αιτιολόγησης, της ημερομηνίας και της ώρας των εν λόγω πράξεων, της ταυτότητας του προσώπου που αναζήτησε πληροφορίες ή γνωστοποίησε επιχειρησιακά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και, στον βαθμό του εφικτού, της ταυτότητας των αποδεκτών. Οι εν λόγω καταχωρίσεις θα χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση της νομιμότητας της επεξεργασίας, την αυτοπαρακολούθηση, καθώς και για τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της ασφάλειας, και θα τίθενται στη διάθεση του υπευθύνου προστασίας δεδομένων του Κέντρου της ΕΕ και του ΕΕΠΔ κατόπιν αιτήματος.
117. Επιπλέον, η πρόταση αναφέρεται στην υποχρέωση των παροχών να ενημερώνουν τους χρήστες για τον εντοπισμό υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών μέσω εντολών εντοπισμού, καθώς και για το δικαίωμα των χρηστών για υποβολή καταγγελίας σε συντονιστική αρχή<sup>94</sup>. Ωστόσο, η πρόταση δεν καθορίζει διαδικασίες για την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, λαμβανομένων επίσης υπόψη των πολλαπλών τοποθεσιών στις οποίες μπορούν να διαβιβάζονται και να αποθηκεύονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα βάσει της πρότασης (Κέντρο της ΕΕ, Ευρωπόλ, εθνικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου). Η απαίτηση ενημέρωσης των χρηστών θα πρέπει να περιλαμβάνει την υποχρέωση ενημέρωσης των φυσικών προσώπων ότι τα δεδομένα τους έχουν διαβιβαστεί και υποβάλλονται σε επεξεργασία από διαφορετικές οντότητες, κατά περίπτωση (π.χ. από τις εθνικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου και την Ευρωπόλ). Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει

---

<sup>93</sup> Βλ., για παράδειγμα, σελίδα 349 της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων.

<sup>94</sup> Βλ. άρθρο 10 παράγραφος 6 και, μετά την υποβολή αναφοράς στο Κέντρο της ΕΕ, άρθρο 12 παράγραφος 2 της πρότασης.

κεντρική διαδικασία για την παραλαβή και τον συντονισμό των αιτημάτων δικαιώματος πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής ή, εναλλακτικά, θα πρέπει να υποχρεούται η οντότητα που λαμβάνει το αίτημα του υποκειμένου των δεδομένων να συνεργάζεται με τις άλλες οικείες οντότητες.

118. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 50 της πρότασης, το Κέντρο της ΕΕ είναι επιφορτισμένο με τον καθορισμό του καταλόγου των τεχνολογιών που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση εντολών εντοπισμού. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 της πρότασης, οι πάροχοι υποχρεούνται να υποβάλλουν αναφορά με όλες τις πληροφορίες που υποδεικνύουν πιθανή διαδικτυακή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών στις υπηρεσίες τους, και όχι μόνο εκείνες που προέρχονται από την εκτέλεση εντολής εντοπισμού. Είναι πολύ πιθανό σημαντικό μέρος των εν λόγω πληροφοριών να προέρχεται από την εφαρμογή των μέτρων μετριασμού από την πλευρά των παρόχων, σύμφωνα με το άρθρο 4 της πρότασης. Ως εκ τούτου, φαίνεται ζωτικής σημασίας να προσδιοριστούν τα μέτρα αυτά, η αποτελεσματικότητά τους, το ποσοστό σφάλματος κατά την αναφορά πιθανής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και ο αντίκτυπός τους στα δικαιώματα και στις ελευθερίες των ατόμων. Παρά το γεγονός ότι το άρθρο 4 παράγραφος 5 της πρότασης ορίζει ότι η Επιτροπή, σε συνεργασία με τις συντονιστικές αρχές και το Κέντρο της ΕΕ και μετά τη διεξαγωγή δημόσιας διαβούλευσης, μπορεί να εκδίδει σχετικές κατευθυντήριες γραμμές, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ θεωρούν σημαντικό να συμπεριλάβει ο νομοθέτης στο άρθρο 50 το καθήκον του Κέντρου της ΕΕ να παρέχει επίσης κατάλογο των συνιστώμενων μέτρων μετριασμού και των σχετικών βέλτιστων πρακτικών που είναι αποτελεσματικά συγκεκριμένα για τον εντοπισμό πιθανής διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να θίξουν τα θεμελιώδη δικαιώματα στην προστασία των δεδομένων και στην ιδιωτική ζωή, συνιστάται επίσης στο Κέντρο της ΕΕ να ζητεί τη γνώμη του ΕΣΠΔ πριν από την έκδοση του εν λόγω καταλόγου.
119. Τέλος, οι απαιτήσεις ασφαλείας που ορίζονται στο άρθρο 51 παράγραφος 4 της πρότασης θα πρέπει να είναι πιο συγκεκριμένες. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να αντληθεί έμπνευση από τις απαιτήσεις ασφαλείας που προβλέπονται σε άλλους κανονισμούς σχετικά με συστήματα ευρείας κλίμακας που σχετίζονται με επεξεργασία υψηλού κινδύνου, όπως ο κανονισμός 767/2008<sup>95</sup> (βλ. άρθρο 32), ο κανονισμός 1987/2006<sup>96</sup> (βλ. άρθρο 16), ο κανονισμός 2018/1862<sup>97</sup> (βλ. άρθρο 16) και ο κανονισμός 603/2013<sup>98</sup> (βλ. άρθρο 34).

---

<sup>95</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (κανονισμός VIS), (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 60–81).

<sup>96</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τη δημιουργία, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), (ΕΕ L 381 της 28.12.2006, σ. 4–23).

<sup>97</sup> Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56–106).

<sup>98</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της

#### 4.11.4 Ο ρόλος της Ευρωπόλ

120. Η πρόταση προβλέπει στενή συνεργασία μεταξύ του Κέντρου της ΕΕ και της Ευρωπόλ. Σύμφωνα με το κεφάλαιο IV της πρότασης, μόλις λάβει αναφορές από παρόχους σχετικά με υποψία υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, το Κέντρο της ΕΕ ελέγχει τις αναφορές αυτές για να εκτιμήσει ποιες είναι αξιοποιήσιμες (δεν είναι προδήλως αβάσιμες) και τις διαβιβάζει στην Ευρωπόλ, καθώς και στις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου<sup>99</sup>. Το Κέντρο της ΕΕ παρέχει στην Ευρωπόλ πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων δεικτών και στις βάσεις δεδομένων αναφορών για να συνδράμει τις έρευνες της Ευρωπόλ σχετικά με εικαζόμενα αδικήματα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών<sup>100</sup>. Επιπλέον, το Κέντρο της ΕΕ θα έχει την «πληρέστερη δυνατή» πρόσβαση στα συστήματα πληροφοριών της Ευρωπόλ<sup>101</sup>. Οι δύο οργανισμοί θα μοιράζονται επίσης εγκαταστάσεις και ορισμένες (μη επιχειρησιακές) υποδομές<sup>102</sup>.
121. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν ότι αρκετές πτυχές που σχετίζονται με τη συνεργασία μεταξύ του προτεινόμενου Κέντρου της ΕΕ και της Ευρωπόλ εγείρουν ανησυχίες ή χρήζουν περαιτέρω αποσαφήνισης.

#### Σχετικά με τη διαβίβαση αναφορών από το Κέντρο της ΕΕ στην Ευρωπόλ (άρθρο 48)

122. Το άρθρο 48 του προτεινόμενου κανονισμού απαιτεί από το Κέντρο της ΕΕ να διαβιβάζει αναφορές που δεν θεωρούνται προδήλως αβάσιμες, μαζί με τυχόν πρόσθετες σχετικές πληροφορίες, στην Ευρωπόλ και στην αρμόδια αρχή ή αρχές επιβολής του νόμου του κράτους μέλους ή των κρατών μελών που ενδέχεται να έχουν δικαιοδοσία για τη διερεύνηση ή τη δίωξη της ενδεχόμενης σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Μολονότι με το άρθρο αυτό ανατίθεται στην Ευρωπόλ ο ρόλος του προσδιορισμού της αρμόδιας αρχής επιβολής του νόμου σε περίπτωση που το οικείο κράτος μέλος είναι αβέβαιο, η διάταξη προβλέπει στην πραγματικότητα ότι όλες οι αναφορές διαβιβάζονται στην Ευρωπόλ ανεξάρτητα από το αν η εθνική αρχή έχει προσδιοριστεί και έχει ήδη λάβει την αναφορά από το Κέντρο της ΕΕ.
123. Ωστόσο, η πρόταση δεν διευκρινίζει ποια θα ήταν η προστιθέμενη αξία της συμμετοχής της Ευρωπόλ ή ποιος θα ήταν ο αναμενόμενος ρόλος της κατά την παραλαβή των αναφορών, ιδίως στις περιπτώσεις όπου ταυτόχρονα έχει προσδιοριστεί η εθνική αρχή επιβολής του νόμου και της έχει κοινοποιηθεί η αναφορά<sup>103</sup>.
124. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν ότι η εντολή της Ευρωπόλ περιορίζεται στη στήριξη των ενεργειών των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών καθώς και της αμοιβαίας συνεργασίας τους για την

---

αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 1–30).

<sup>99</sup> Βλ. άρθρο 48 της πρότασης.

<sup>100</sup> Βλ. άρθρο 46 παράγραφοι 4-5 της πρότασης.

<sup>101</sup> Βλ. άρθρο 53 παράγραφος 2 της πρότασης.

<sup>102</sup> Ειδικότερα όσον αφορά τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, την τεχνολογία πληροφοριών (ΤΠ), συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας, τα κτίρια και τις επικοινωνίες.

<sup>103</sup> Στην αιτιολογική σκέψη 71 της πρότασης γίνεται μόνο γενική αναφορά στην πείρα της Ευρωπόλ στον εντοπισμό των αρμόδιων εθνικών αρχών σε ασαφείς περιπτώσεις, καθώς και στη βάση δεδομένων της με πληροφορίες για εγκληματικές δραστηριότητες, η οποία μπορεί να συμβάλει στον εντοπισμό συνδέσμων με έρευνες σε άλλα κράτη μέλη.

πρόληψη και την καταπολέμηση σοβαρών μορφών εγκλήματος που επηρεάζουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη<sup>104</sup>. Το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794<sup>105</sup>, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/991<sup>106</sup> («τροποποιημένος κανονισμός για την Ευρωπόλ») ορίζει ότι ένας φορέας της Ένωσης που παρέχει πληροφορίες στην Ευρωπόλ υποχρεούται να καθορίζει τον ή τους σκοπούς για τους οποίους οι εν λόγω πληροφορίες υποβάλλονται σε επεξεργασία από την Ευρωπόλ, καθώς και τις προϋποθέσεις επεξεργασίας. Είναι επίσης υπεύθυνος για τη διασφάλιση της ακρίβειας των διαβιβαζόμενων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα<sup>107</sup>.

125. Ως εκ τούτου, η μαζική διαβίβαση αναφορών στην Ευρωπόλ θα αντέβαινε στον τροποποιημένο κανονισμό για την Ευρωπόλ και θα ενείχε αρκετούς κινδύνους για την προστασία των δεδομένων. Η αλληλεπικάλυψη της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα μπορούσε να οδηγήσει στην παράλληλη αποθήκευση πολλαπλών αντιγράφων των ίδιων εξαιρετικά ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. στο Κέντρο της ΕΕ, στην Ευρωπόλ, στην εθνική αρχή επιβολής του νόμου), με κινδύνους για την ακρίβεια των δεδομένων ως αποτέλεσμα του δυνητικού αποσυγχρονισμού των βάσεων δεδομένων, καθώς και για την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Επιπλέον, το χαμηλό όριο που καθορίζεται στην πρόταση για την ανταλλαγή αναφορών με τις αρχές επιβολής του νόμου (εκείνων που «δεν είναι προδήλως αβάσιμες») συνεπάγεται μεγάλη πιθανότητα να αποθηκευτούν στα συστήματα πληροφοριών της Ευρωπόλ ψευδώς θετικά αποτελέσματα (δηλαδή περιεχόμενο που εσφαλμένα έχει επισημανθεί ως σεξουαλική κακοποίηση παιδιών), ενδεχομένως για παρατεταμένες περιόδους<sup>108</sup>.
126. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν η πρόταση να προσδιορίσει και να περιορίσει τους σκοπούς και τις περιπτώσεις υπό τις οποίες το Κέντρο της ΕΕ θα μπορούσε να διαβιβάζει αναφορές στην Ευρωπόλ, σύμφωνα με τον τροποποιημένο κανονισμό για την Ευρωπόλ. Αυτό θα πρέπει να αποκλείει ρητά τις περιπτώσεις στις οποίες οι αναφορές έχουν διαβιβαστεί στην αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου του κράτους μέλους, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν υπάρχει διασυνοριακή διάσταση. Επιπλέον, η πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει την απαίτηση το Κέντρο της ΕΕ να διαβιβάζει στην Ευρωπόλ μόνο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι κατάλληλα, συναφή και περιορισμένα σε ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο. Πρέπει επίσης να προβλεφθούν ειδικές διασφαλίσεις για τη εξασφάλιση της ποιότητας και της αξιοπιστίας των δεδομένων.

---

<sup>104</sup> Βλ. άρθρο 3 του τροποποιημένου κανονισμού για την Ευρωπόλ.

<sup>105</sup> Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53–114).

<sup>106</sup> Κανονισμός (ΕΕ) 2022/991 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8 Ιουνίου 2022, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794, όσον αφορά τη συνεργασία της Ευρωπόλ με ιδιωτικούς φορείς, την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ προς υποστήριξη ποινικών ερευνών και τον ρόλο της Ευρωπόλ στην έρευνα και την καινοτομία (ΕΕ L 169 της 27.6.2022, σ. 1–42).

<sup>107</sup> Βλ. άρθρο 38 παράγραφος 2 στοιχείο α) του τροποποιημένου κανονισμού για την Ευρωπόλ.

<sup>108</sup> Σύμφωνα με την έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων της Επιτροπής, η Ευρωπόλ μπόρεσε να εξετάσει μόνο το 20 % των 50 εκατομμυρίων μοναδικών εικόνων και βίντεο υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στη βάση δεδομένων της, γεγονός που υποδηλώνει έλλειψη πόρων για την ανάληψη δράσης όσον αφορά τις συνεισφορές του υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών που λαμβάνει επί του παρόντος. Βλ. έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση κανόνων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, SWD(2022) 209, σ. 47-48.

Άρθρο 53 παράγραφος 2 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ του Κέντρου της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής

127. Το άρθρο 53 παράγραφος 2 της πρότασης ορίζει ότι η Ευρωπαϊκή και το Κέντρο της ΕΕ παρέχουν αμοιβαία «την πληρέστερη δυνατή πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες και συστήματα πληροφοριών, εφόσον απαιτείται για την εκτέλεση των αντίστοιχων καθηκόντων τους και σύμφωνα με τις πράξεις του ενωσιακού δικαίου που διέπουν την πρόσβαση αυτή».
128. Στο άρθρο 46 παράγραφος 4 και 5 της πρότασης διευκρινίζεται περαιτέρω ότι η Ευρωπαϊκή έχει πρόσβαση στη βάση δεδομένων δεικτών και στη βάση δεδομένων αναφορών του Κέντρου της ΕΕ, και το άρθρο 46 παράγραφος 6 ορίζει τη διαδικασία για τη χορήγηση της εν λόγω πρόσβασης: Η Ευρωπαϊκή υποβάλλει αίτημα, προσδιορίζοντας τον σκοπό και τον βαθμό πρόσβασης που απαιτείται για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, η οποία αξιολογείται δεόντως από το Κέντρο της ΕΕ.
129. Δεν προσδιορίζονται τα κριτήρια και οι διασφαλίσεις που διέπουν την πρόσβαση της Ευρωπαϊκής και την επακόλουθη χρήση των δεδομένων που λαμβάνονται από τα συστήματα πληροφοριών του Κέντρου της ΕΕ. Επιπλέον, δεν εξηγείται ο λόγος για τον οποίο είναι αναγκαίο να χορηγηθεί στην Ευρωπαϊκή άμεση πρόσβαση στα συστήματα πληροφοριών μιας υπηρεσίας που δεν είναι επιφορτισμένη με την επιβολή του νόμου, τα οποία περιέχουν εξαιρετικά ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, των οποίων η σχέση με την εγκληματική δραστηριότητα και την πρόληψη του εγκλήματος ενδέχεται να μην έχει αποδειχθεί. Προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων και συμμόρφωση με την αρχή του περιορισμού του σκοπού, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το Κέντρο της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή να πραγματοποιείται μόνο κατά περίπτωση, κατόπιν δεόντως αξιολογημένου αιτήματος, μέσω εργαλείου ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών, όπως το SIENA<sup>109</sup>.
130. Το άρθρο 53 παράγραφος 2 αποτελεί τη μόνη αναφορά της πρότασης στην πρόσβαση του Κέντρου της ΕΕ στα συστήματα πληροφοριών της Ευρωπαϊκής. Ως εκ τούτου, δεν είναι σαφές για ποιους σκοπούς και με ποιες ειδικές διασφαλίσεις θα πραγματοποιηθεί η εν λόγω πρόσβαση.
131. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζουν ότι η Ευρωπαϊκή είναι οργανισμός επιβολής του νόμου, ο οποίος έχει συσταθεί βάσει των Συνθηκών της ΕΕ και έχει βασική εντολή την πρόληψη και την καταπολέμηση του σοβαρού εγκλήματος. Κατά συνέπεια, τα επιχειρησιακά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται η Ευρωπαϊκή υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες και εγγυήσεις όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων. Το προτεινόμενο Κέντρο της ΕΕ δεν είναι όργανο επιβολής του νόμου και σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να του χορηγείται άμεση πρόσβαση στα συστήματα πληροφοριών της Ευρωπαϊκής.
132. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ επισημαίνουν επίσης ότι μεγάλο μέρος των πληροφοριών κοινού ενδιαφέροντος για το Κέντρο της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή θα αφορούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με θύματα εικαζόμενων εγκλημάτων, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ανηλίκων και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τη σεξουαλική ζωή, τα οποία χαρακτηρίζονται ως ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει του τροποποιημένου κανονισμού για την Ευρωπαϊκή. Ο τροποποιημένος κανονισμός για την Ευρωπαϊκή επιβάλλει αυστηρούς όρους όσον αφορά την πρόσβαση σε ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το άρθρο 30 παράγραφος 3 του τροποποιημένου κανονισμού για την Ευρωπαϊκή ορίζει ότι μόνο η Ευρωπαϊκή έχει άμεση πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, πιο συγκεκριμένα, περιορισμένος

---

<sup>109</sup> Εφαρμογή δικτύου ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών (SIENA).



αριθμός υπαλλήλων της Ευρωπόλ εξουσιοδοτημένων με τον δέοντα τρόπο από τον εκτελεστικό διευθυντή<sup>110</sup>.

133. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν να αποσαφηνιστεί η διατύπωση του άρθρου 53 παράγραφος 2 της πρότασης, ώστε να αντικατοπτρίζονται ορθά οι περιορισμοί που ισχύουν βάσει του τροποποιημένου κανονισμού για την Ευρωπόλ και να προσδιορίζονται οι λεπτομέρειες πρόσβασης του Κέντρου της ΕΕ. Ειδικότερα, κάθε πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία στα συστήματα πληροφοριών της Ευρωπόλ, όταν κρίνεται απολύτως αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων του Κέντρου της ΕΕ, θα πρέπει να χορηγείται μόνο κατά περίπτωση, κατόπιν υποβολής ρητού αιτήματος, το οποίο να τεκμηριώνει τον συγκεκριμένο σκοπό, και αιτιολόγησης. Η Ευρωπόλ θα πρέπει να υποχρεούται να αξιολογεί επιμελώς τα εν λόγω αιτήματα και να διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο Κέντρο της ΕΕ, μόνο όταν είναι απολύτως αναγκαίο και αναλογικό προς τον απαιτούμενο σκοπό.

Άρθρο 10 παράγραφος 6 σχετικά με τον ρόλο της Ευρωπόλ στην ενημέρωση των χρηστών μετά την εφαρμογή εντολής εντοπισμού

134. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν την ικανοποίησή τους για την απαίτηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 6 της πρότασης, οι πάροχοι να ενημερώνουν τους χρήστες των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ενδέχεται να αφορά η εκτέλεση εντολής εντοπισμού. Η εν λόγω ενημέρωση πρέπει να παρέχεται στους χρήστες μόνον αφού λάβουν επιβεβαίωση από την Ευρωπόλ ή την εθνική αρχή επιβολής του νόμου του κράτους μέλους που έλαβε την αναφορά σύμφωνα με το άρθρο 48 της πρότασης ότι η παροχή πληροφοριών στους χρήστες δεν θα παρεμπόδιζε δραστηριότητες για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διερεύνηση και τη δίωξη αδικημάτων σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.
135. Ωστόσο, παρατηρείται έλλειψη ακρίβειας όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή της εν λόγω διάταξης. Στις περιπτώσεις που οι αναφορές διαβιβάζονται τόσο στην Ευρωπόλ όσο και σε αρχή επιβολής του νόμου κράτους μέλους, η πρόταση δεν ορίζει αν απαιτείται επιβεβαίωση από έναν ή και από τους δύο αποδέκτες ούτε καθορίζει λεπτομερώς τις διαδικασίες/ρυθμίσεις για τη λήψη της εν λόγω επιβεβαίωσης (π.χ. εάν οι επιβεβαιώσεις πρέπει να διαβιβάζονται μέσω του Κέντρου της ΕΕ). Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ, λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο όγκο υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών που θα μπορούσαν να κληθούν να επεξεργαστούν η Ευρωπόλ και οι εθνικές αρχές επιβολής του νόμου, καθώς και την έλλειψη ακριβούς προθεσμίας για την παροχή επιβεβαίωσης («χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση»), συνιστούν να αποσαφηνιστούν οι εφαρμοστέες διαδικασίες ώστε να εξασφαλιστεί η εφαρμογή αυτής της διασφάλισης στην πράξη. Επιπλέον, η υποχρέωση ενημέρωσης των χρηστών θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες των οικείων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σχετικά με τη συλλογή δεδομένων και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη διαφάνεια (άρθρο 83)

136. Το άρθρο 83 παράγραφος 3 της πρότασης προβλέπει ότι το Κέντρο της ΕΕ συλλέγει δεδομένα και παράγει στατιστικά στοιχεία σχετικά με ορισμένα από τα καθήκοντά του βάσει του προτεινόμενου κανονισμού. Για σκοπούς παρακολούθησης, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ συνιστούν να προστεθούν στον εν λόγω κατάλογο στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αναφορών που διαβιβάζονται στην

---

<sup>110</sup> Σύμφωνα με τον τροποποιημένο κανονισμό για την Ευρωπόλ, προβλέπονται εξαιρέσεις από την απαγόρευση αυτή για τους οργανισμούς της Ένωσης που έχουν ιδρυθεί δυνάμει του τίτλου V της ΣΛΑΕ. Ωστόσο, δεδομένης της νομικής βάσης της πρότασης (14 ΣΛΑΕ, σχετικά με την εναρμόνιση της εσωτερικής αγοράς), η εξαίρεση αυτή δεν θα περιλάμβανε το προτεινόμενο Κέντρο της ΕΕ.

Ευρωπαϊκό σύμφωνα με το άρθρο 48, καθώς και τον αριθμό των αιτημάτων πρόσβασης που λαμβάνει η Ευρωπαϊκή δυνάμει του άρθρου 46 παράγραφοι 4 και 5, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των αιτημάτων που εγκρίθηκαν και αυτών που απορρίφθηκαν από το Κέντρο της ΕΕ.

## 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

137. Παρότι το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ εκφράζουν την ικανοποίησή τους για τις προσπάθειες της Επιτροπής να διασφαλίσει την αποτελεσματική δράση κατά της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, θεωρούν ότι η πρόταση εγείρει σοβαρές ανησυχίες για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ καλούν τους συννομοθέτες να τροποποιήσουν τον προτεινόμενο κανονισμό, με σκοπό, πιο συγκεκριμένα, να διασφαλιστεί ότι οι προβλεπόμενες υποχρεώσεις εντοπισμού πληρούν τα ισχύοντα πρότυπα αναγκαιότητας και αναλογικότητας και δεν έχουν ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση ή την υποβάθμιση της κρυπτογράφησης σε γενικό επίπεδο. Το ΕΣΠΔ και ο ΕΕΠΔ παραμένουν στη διάθεσή των συννομοθετών για να προσφέρουν την υποστήριξή τους κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας, εφόσον η συμβολή τους κριθεί αναγκαία για την αντιμετώπιση των ανησυχιών που επισημαίνονται στην παρούσα κοινή γνωμοδότηση.

Για τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας  
Δεδομένων

Ευρωπαϊκός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

(Wojciech Wiewiorowski)

Για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας  
Δεδομένων

Η Πρόεδρος

(Andrea Jelinek)